

Поводом Трећег конгреса Међународног савеза студената

Наша делегација није учествовала на конгресу

Тачно 20 дана пред III светски студентски конгрес у Варшави, ССЈ је 7 августа примио од Секретаријата МСС-а телеграмски позив за учешће на њему.

Самим позивом ССЈ је већ унапред стављен у неравноправан положај према осталим учесницима конгреса који су примили позиве за конгрес неколико месеци раније, у року предвиђеном статутом. Телеграмски позив написан у четри пет реченица није давао ни каква одређења обавештења

Од 27 августа до 2 септембра одржан је III конгрес МСС-а под именом „III светски студентски конгрес“. ССЈ је у задњи момент примио позив да пошаље представнике на овај конгрес. Ово је први у низу чланака у којима ћемо изнети шта је руководило МСС да позове ССЈ на конгрес у Варшави и фестивал у Букурешту.

о конгресу нити је одређивао статус представника ССЈ, мада је то питање било веома важно обзиром на изразито недемократску праксу МСС-а према нама. Време, до почетка конгреса, које је позивом Секретаријата МСС-а било на располагању Централном одбору ССЈ није давало могућности за консултације целе организације по овом питању и припрему за евентуалан одлазак на конгрес. Све су то већ биле објективне сметње за прихватање упућеног позива.

Позив на конгрес, уједно први контакт МСС-а са ССЈ после неправилног искључења ССЈ фебруара 1950, наметао је нужно пред Централни одбор ССЈ неколико следећих питања.

Могу ли се запознати у политици МСС-а извесни елементи који говоре о прекиду са досадашњом секташким и искључиво пропагандном активношћу?

Да ли има данас стварних тенденција ка унутарњој демократизацији ове организације и искрених жеља за равноправну и конкретну сарадњу са свим студентским организацијама у свету?

Има ли икаквих индиција које говоре о томе да МСС жели да прекине непријатељску активност према ССЈ?

И да ли би у већи свег овога присуство представника ССЈ на конгресу допринело нормализованом односу са МСС-ом и стварању услова за равноправну сарадњу са студентским организацијама у чланством у МСС?

Нормализовање односа са МСС-ом и студентским организацијама у ИВ земаља ми смо посматрали и посматрамо као прекид са непријатељском активношћу тих организација према ССЈ и осудом и критиком те активности досада. Пет година на разним званичним манифестацијама МСС-а и студентских организација ИВ земаља, кроз ступце њихове омладинско-студентске штампе, преко радија и слично, водила се једна клеветничка и бесмислена непријатељска харања против југословенских студената и Народне омладине Југославије. Недостатак аргумената у тој харањи надомештао је најпогрднијим изразима и дефиницијама и ми смо у тој њиховој пропаганди добијали још горе место него Хитлер и Франко. А све је то било у нај-

ужем склопу конкретне непријатељске активности СССР-а према нашој земљи, у склопу агресивног притиска на нашим границама. Па ако се после свега овога поставља питање нормализовања односа или пак стварања услова за неку равноправну сарадњу у будућности, онда ми с правом очекујемо да се продискутује и о ових пет протеклих година и то не ради неке апстрактне правичности и не само ради наше осетљивости (мада и ова постоји) и мада ми не можемо никада заборавити ових протеклих пет година; а што су оне за нас биле херојске а за неког срамотне и поразне то су путевни историје које смо ми сами и ови сами изабрали и градили). Нормализовање односа могуће је само ако друга страна искрено приђе томе, ако се одрекне и из прошлости и у будућности свих монополистичких тенденција наметања своје „руководне улоге“ другима.

Пише:
**МИША
НИКОЛИЋ**

Али није сва ствар само у томе. Разлог нашег раскида са МСС-ом, раскида који је имао форму противзаступања и неаргументисаног искључења из МСС-а, није био у суштини само у њиховом непријатељском ставу према нама него у целокупној политици МСС-а, политици Стаљинових „трансмисија“. Организовани напади на Савез студената су само најконкретнији и у извесном смислу најконкретнији израз целокупне политике МСС-а, и посебно, најочигледнији доказ њене повезаности са политиком Совјетског Савеза. И зато смо ми увек сматрали и сматрамо да је најбољи доказ који може пружити МСС, доказ да жели стварно промену своје целокупне политике, баш мењање свога става према ССЈ. Ту чињеницу да смо ми постали једно од основних објективних мерила политике МСС-а схватили је и низ студентских организација у свету.

Кроз призму свега овога што смо досад изнели требало је одлучити да ли је целесходно прихватити позив на конгрес. И посматрајући и анализирајући чињенице из активности

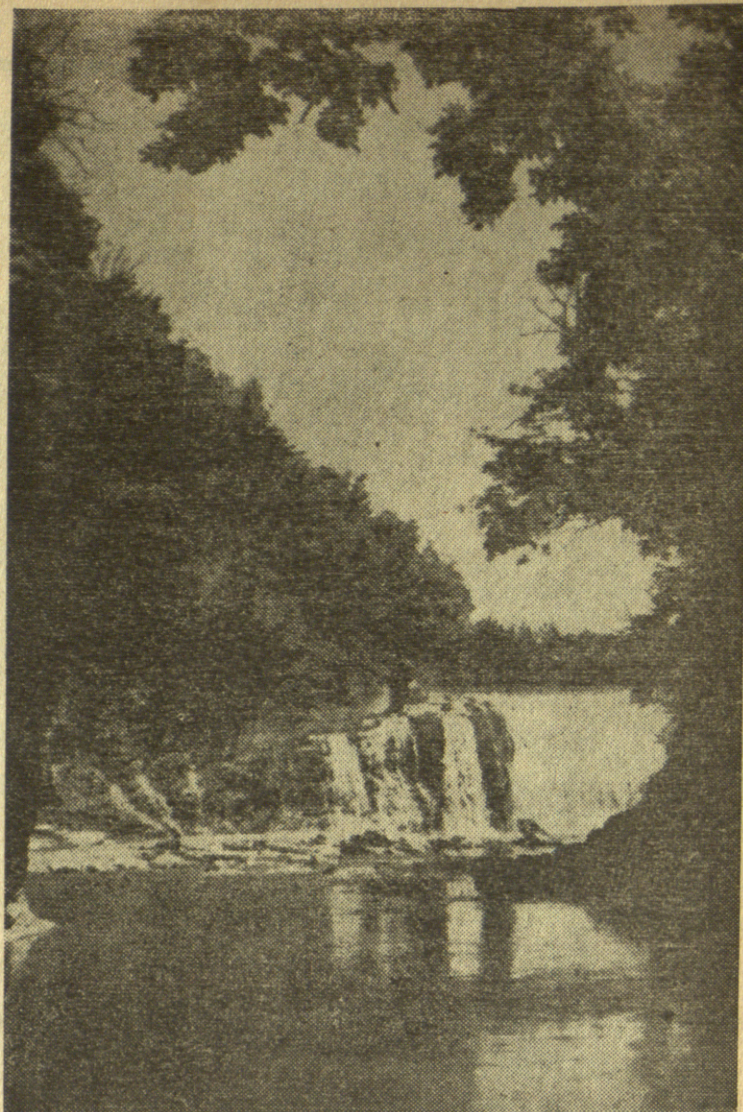
МСС-а за задњих годину дана преломљене кроз призму горњих питања и ставова, Централни одбор ССЈ је одлучио да не шаље своје делегате на конгрес.

Које су чињенице из активности МСС-а задње године при томе узете у обзир?

Почетком септембра 1952 г. одржана је у Букурешту такзвана „Конференција јединства“ која је према замислима организатора (МСС-а) требало да окупи и веже за сарадњу са МСС-ом све националне студентске уније које су отпале од МСС-а. Конференција је неуспела у својој намени: на њој су сем чланова МСС-а присуствовали само представници националних студентских унија Канаде, Јужне Африке, Чилеа и Финске. Конференцијом су између осталог доминирале СССР-овске мировне парове, напади на свет ван ИВ земаља и напади на Савез студената.

Од 5 до 10 септембра 1952 одржан је „састанак Савета МСС-а“. И овај састанак протеклао је као и низ ранијих. Све критичке примедбе и конструктивни предлози за сарадњу представника националних студентских унија Енглеске, Шкотске и Јужне Африке (које су тада још биле чланице МСС-а) су одбијени. За читав ток састанка Савета је била карактеристично изразито недемократичност ради сузбијања предлога и критике представника горњих унија. Захтеви Шкотландијана, Енглеца и представника Јужноафричке уније да се размисли питање око Савеза студената одбијени су без објашњења. У извештају ИК МСС-а поновљени су напади на ССЈ и подучена је, како стоји у извештају, „Солидарност са студентима у Шпанији и Југославији који пате под фашистичким терором“.

У Бечу је крајем марта месеца 1953 одржана тзв. „Међународна конференција за заштиту права омладине“. Ова конференција је била строго у стилу информбировских „мировних конгреса“. У резолуцију те конференције ушли су ставови спољне политике СССР-а. У њој се између осталог тражи: „... да се закључи мировни уговор пет великих сила...“, „... да се повиште сви уговори и ликвидирају сви савези створени у циљу припремања и разбуцтавања новог рата...“, затим одељци о војним базама, војним буџетима, агресивним тенденцијама западних земаља а при свему томе ни једне речи о конкретним агресивним корацима СССР-а, ни једне једине речи о Организацији Уједињених Нација и њеној улози у борби за мир. Низ припремљених говорника с једне стране велика положај омладине у (Наставак на трећој страни)

Чланови Ферилног савеза догворали су се на Плитвицама

Забра нам дошли

Део пута је пређен. Средња школа је за вама. Сада сте студенти. Средњи другови! Нама су честитали наши старији другови, а ви ћете онима који дођу после вас. И тако стално. Из једне у другу годину. Једни долазе да почну студиј — други иду са факултета као стручњаци да почну такође, али овог пута да заузму места за која су се спремали и поднесу рачун народу о свом раду на факултету. И треба увек имати на уму: то није тако лако. Али је лепо. Лепо и достојно младог човека у нашој социјалистичкој земљи. И зато вам честитамо од срца, другарски.

На овај начин, поред топлих поздрава, желимо да вам саопшtimo нешто од нашег искуства да вам буде лакше, лепше на нашем универзитету.

Средњошколци, који се спремају за студиј, најчешће имају магловито, нејасно схватање о факултету и студентском животу. Идеализовано — пуно романтичних илузија. Универзитет... слободан студентски живот! К томе велиградска бука, сјај... може да збуни. А већина је из унутрашњости. Промена средине — начина живота све то може да дезоријентира, створи криву претставу. И дес се: време прође а такви остају посматрачи док активни студентски живот тече некуд поред њих и они га стварно знају само са површине. Дођу испити... а и менза је понекад слаба. Па и стипендија може да закасни. У таквим случајевима илузије, необично схватање студентског живота постају услов за разочарења и малодушност. А тада је крај озбиљном студирању. Ово није обестрабење — на почетку се то мора схватити да би се схватила лепота студентског живота. Јер лепоте и радости има много. Само где их тражити? Или, зашто смо ми поносни на свој позив? Свакако не зато што је лако. Обрнуто. Мора се то схватити. Ми морамо учити да поставимо оно зашто смо дошли на факултет. И то од почетка. То је мерило наше везаности са народом коме смо потребни. И нека звучи као фраза — стереотипно програмисање, али није тако. Опште истине не губе на значају због честог понављања. Ето ту, другови, потражите оно што се зове слободан леп студентски живот. Да буде јасније: никакви захтеви за аскетско одрицање. Само поштен рад. Није лако, треба то знати, али није ни страшно тешко добро студирати — то желимо да вам кажемо. Почните одатле и онда... биће много задовољства, радости. Утолмо више што ћете за сами себи створити. И самопоуздање ће расти — а оно вам је потребно, врло потребно. И још нешто.

Већина од вас долази из унутрашњости. То значи: мораће далеко самосталније да живи. Пуно проблема да решава. То је значајна промена. И треба вам много самодисциплине, одговорности, при решавању економских и других проблема. У томе ће вам помоћи другови из ССЈ и Удружења студената. Тражите од њих помоћ. Они су дубоки, они желе да вам помогну. Али не чекајте беспомоћно. Упознајте организацију са својим проблемима. То је ваш универзитет — ваши другови и зато ви треба да заједно са њима помогнете да Универзитет изврши своју улогу: да створи такву високу стручну интелигенцију која живи тако и зато да би наш народ живео лепше и срећније.

Још једанпут желимо вам много среће на почетку и све до краја вашег студирања.

У Бечу је одржана међународна конференција за студентску штампу

Крајем прошлог месеца одржана је у Бечу међународна конференција по питањима студентске штампе на којој је било заступљено 9 националних унија међу којима и наш Савез студената. Дискусија је вођена углавном о досадашњој улози студентске штампе у решавању актуелних студентских проблема у овим земаљама. На опште одобраване нашоје и наш предлог да се препоручи свим студентским листовима да више простора посвете студентима економски заосталим и колонијалним земаљама. Истовремено при писању о овим организацијама студената, досадашња пракса коришћења страних извора пока зала се штетном, те се у усвојеној резолуцији препоручује осталим земаљама. У том циљу конференција је усвојила пред-

СУСРЕТИ У ЗАДРУ

Читајте на другој страни репортажу нашег сарадника о десет дана проведених у логору подмлатка Социјалистичке интернационале. На слици: У заливу Пунта Мика

ПОЧЕЛА ЈЕ ТРЕЋА МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА РАЗМЕНУ СТУДЕНАТА

У НЕДЕЉУ по подне у хотелу „Далмација“ у Сплиту почела је III Међународна конференција за туризам и размену студената, прва ове врсте у Југославији. Прва конференција одржана је у Ладену а на другој — прошлогодишњој која је заседала у Лондону речено је да ће бити у Југославији.

Савез студената Југославије прихватио се да изврши припреме за конференцију. Упућени су позиви свим Националним Унијама и на захтев Данаца биле су позване и студентске организације из источних земаља, али оне нису послале своје делегате, нити су одговориле на позив. То је још један доказ да су њихове акције ван Информбировског МСС-а само још пропагандни маневар који уочљиво показује њихове намере.

Конференцију поред 50 делегата из 16 земаља присуствовао секретар КОСЕК-а г. Јохан Томсон.

Пошто је изразито задовољство ССЈ-а што се ова конференција одржава у Југославији друг Трипало је изнео осталог рекао: „Увјек сам да не престанути студентата 16 земаља умети да и на овој конференцији нађу заједнички језик и да ће довести такве одлуке које ће омогућити хиљадама студената разних земаља да своје школске ферје проведу шутујући и упознајући друге народе. Значај се не састоји само у томе што се студентима омогућава да посете стране земље, да се одморе и забаве него и још више у томе што упознавање са животом студената и народа других земаља допринио извесном зближавању, пријатељству и разбијању предрасуда које о појединим народима из ових или ових разлога ту и тамо постоје. Јер, што се год буду боље упознали студенти разних земаља то ће моћи бити и бољи пријатељи. Ја вјерујем да смо сви ми на овој конференцији руковођени тим племенитим циљевима. Сигуран сам да можемо бити задовољни што без много бучних фраза и бомбастичких резолуција дајемо свој прилог очувању мира и пријатељства међу народима.“

После поздравне речи на предлог Швајцарца Келера за председника је изабран г. Јохан Томсон секретар КОСЕК-а, а за потпредседника Југословенски делегат друг Петар Јвачић. Са тим је завршено заседање за 4 октобар.

Увече је савитско народно позориште у част гостима приказало оперу „Еро сонога свијета“ која је на сцену оставила леп утисак. Гости се удобно одморали и забављали су Сплитом и његовим лепотама. Време је лепо па је овде још увек сезона купања што је реткост за ово доба године.

У понедељак ујутро конференција је наставила рад живом дискусијом о статусу делегата па се затим прешло на дневни ред. Представници Аустрије, Белгије, Данске, Норвешке, Француске, Шведске и Турске поднели су извештај о прошлогодишњем раду

Конференција наставља рад и трајаће до 9 октобра.

БОЈО МИЉОВИЋ

Десет дана у логору подмлатка социјалистичке интернационале

Сусрети у Задру

Пише: Душан Макавејев

— А зар мислиш да Черчил иде на магарцу у Парламент?

НЕПОВЕРЕЊЕ

Разговарао сам са Фриц Копеом, једним од истакнутих младих аустријских социјалиста, о слободи код нас у коју никако није могао да поверује.

— Каква слобода кад нема опозиције.

— Опозиција је отишла са Немцима. Остали су остали да граде социјализам. Ко је против има ћораву кутију.

— А ко броји гласове?

Дискусија је била академска. Како скренути пажњу саговорнику да примитивна и неукусна тенденциозност не води узајамном разумевању? (Стално је присутна наводна претпоставка да смо сви за социјализам и да је то једино ван дискусије). У разговор се ушло до, млади интелектуалац из Уганде који ће ми једне вечери врло сликовито објаснити узроке покрета Мау Мау.

— Ви не верујете југословенским пријатељима, мислите, они су образовани, њима су казали шта да говоре. Зашто не питате њихове обичне људе? Зауостављали смо јуче пролазнике и питали. Говоре исто као и ови југословенски другови у логору. Сасвим исто.

Тешко су се млади Аустријанци ослобађали социјал-демократске неповерљивости према комунистима. Они су знали да нисмо сталњинисти („То се види чим слободно дискутујете и полемичете, то није обичај сталњиниста“, говорили су они). Ми смо за њих били опаснији идеолошки непријатељи.

— Да, да, познато нам је то што ви говорите, то су Лењинове тезе из III интернационале.

И бивали би још неповерљивији према нама.

Фриц Копе је, осим тога, био убеђен да га у логору неко прати.

ИМА И ДРУКЧИЈИХ

Има у њиховој организацији и младих радника који друкчије мисле. Разговарали су по фабрикама са радницима. Њихова неверица била је друкчије природе: они су открили земљу радничких права, доцније почели су чак да збуњују своје руководиоце питањима јеретичким за религију аустро-марксизма, питањима која су везана за праксу социјализма.

— Нашим руководиоцима социјализам је трећа ствар, они дискутују, добијају плату и долазе на наше састанке аутомобилима, говорили су они.

ЕНГЛЕЗИ БЕЗ ЛУЛА

А и Енглези су зачуђени, само другачије. Све наше традиционалне бајке о Енглезима као хладним и надувеним и неприступачним људима, пуним прегрдаста и љубави за традицију, сасвим су безобразна и погрешна генерализација. Нисам упознао ниједног Енглеца који пуши лулу, али сам наишао на низ отворених и приступачних младих људи, са високом развијеном класном свешћу и осећањем радничке солидарности и великим интересом за наш пут у социјализам. Никаких симпатија код њих није било за традиционалне британске уставове, као што су дом лордова, круна и колонија. Напротив.

ЈЕДАН ОБИЧАН МЛАДИЋ

Са групом чланова Народне омладине из Задра која је дошла једнога дана на позив енглеске групе на разговор, нарочито се бавио један скромни енглески младић из Глазгова. Питао је за над-

нице и социјално осигурање и бележио. Многи су Енглези бележили да би могли да одговоре обавези пред својом организацијом и информисали је о резултатима Југославије. И он је седео и бележио. Доналд Чесворт, секретар Уније, Енглец, позвао ме је у страну.

— Интересантна је историја овога младића.

Био је у Палестини, поручник у колонијалном корпусу. Добили су задатак да спречавају илегално усељавање Јевреја (Јевреје су Енглези дочекивали на обали и спроводили у логоре одакле су их враћали бившим кућама.) Добио је тако наредбу да примени силу према двома женама, скине их са брода и у хапси. Одбио је да то учини. Одузели су му чин и бачили га у затвор где је остао седам месеци.

Пред нама је седео сасвим обичан младић, трговачки помоћник и лабуристички активиста из Глазгова и бележио шта говоре младићи из Задра.

МАРКСИСТИ

У једној групи било је више младића марксиста. Ови за разлику од Аустријанаца, који такође тврде да су марксисти, али читају само своје теоретичаре - ревизионисте, читају Маркса, Лењина, Бухарина, Биласа. Сматрају да буржоазија неће дефинитивно предати фабрике док се не употреби сила, чак и у Енглеској где је демократија развијена. Прешавши на наше проблеме питали би о комуни, систему контроле, могућности анархије и партикуларизма, већима произвођача.

Ове две Немце не знају да „чувања задарска сфинга“ претставља устарио лик бившег власника

— Значи продуктивни људи код вас имају два гласа?

— Да.

— Намештили су се.

— Па то је привилегија. Своје задовољство изразили би физички и индиректним енглеским хумором:

— Па то је сасвим слично као и код нас. — Питер би наменио Стиву — зар не, Стив?

Јер у Енглеској велелепоседници имају право да гласају два пута. Поставили би и неку општуру критичку примедбу, али би одмах додали: ми вас критикујемо, а још имамо капитализам у својој земљи.

Било је пријатно разговарати са људима који немају предрасуда о вама, који сматрају да свака земља има свој пут и да га треба упознати да би се проширила искуства у борби за социјализам.

Индуси су били интересантни. Такође марксисти, тражили су да им се призна свој пут.

— Ви европски марксисти кажете да смо опортунисти, јер прихватамо гандизам. Када вам

оузму све оружје, а хоћете да се браните, морате наћи најпогоднију форму. Маркс је рекао: наћи најпогодније средство. Ганди је у Индији нашао. Нисмо се тиме одрекли пушака. 1950 поручили смо друговима у Непалу: борите се, мобилисали смо, слали пушке. Непал се ослободио. Треба наћи најпогоднију методу, еластичну. Не апсолутизовати једно искуство.

ЗАШТО НЕ ШТРАЈКУЈЕТЕ?

О путу у социјализам била је официјелна дискусија. Дискусије код њих изгледају овако: два кратка реферата са различитим ставовима по истом питању (овога пута Југословен и Аустријанац). У дискусији у којој је ван дискусије само платформа — припадништво социјализму, учествује по пет Енглеца, Југословена, Француза, Шведана, Немаца и Аустријанаца. Претседавајући Шведани даје реч. Ко не зна енглески говори како зна, па се то преводи на енглески који су како се испоставило, сви присутни разумевали. Дискусија тече отприлике овако:

Теза Аустријанаца: без парламентарне демократије и вишепартијског система, нема пута у социјализам.

Теза Југословена: основна опасност на путу у социјализам је бирократија, против које се треба борити радничким самоуправљањем — економском демократијом.

Један Немац: у Југославији нема опозиције.

Енглец: и код нас у радничким окрузима стално бирају лабуристе. Ми тамо практично немамо опозиције.

Усмена примедба једног Енглеца: да нам не сметају конзервативци, ми би већ били у социјализму.

Аустријанци Југословенима: имате ли ви слободу штрајкова?

Југословен: има појава студентских штрајкова, а раднички заиста нема, то би био апсурд.

Звонко, радник из „Раде Кончара“: ако нам се директор не свиђа, ми га сменимо, то је више него што ви можете штрајком да постигнете у вашој демократији. Нећемо ваљда против себе да штрајкујемо.

Аустријанац: ми дискутујемо теоретски, ви у Уставу немате обезбедено право на штрајк. То није демократија.

Југословен: ми теорију повезујемо са праксом, против кога да штрајкујемо?

Наравно дискусија није била увек јучна. Било је и озбиљних коментара и осветљавања теорије конкретним ситуацијама у нашим предузећима. Дискусија се завршила касно у ноћ уз лубенице и гитару: Интернационала, Роте Фане и Бандиера роса. Сутрадан је у име немачке групе један њен члан званично изјавио да они не деле мишљење Аустријанаца и да се извињавају због става аустријских другова. Слично изјаву је дао и вођа шведске групе у своје име. Доцније, последњих дана, Аустријанци су били попустљивији. Можда је сусрет са конкретном праксом нагризао помало догматичну ревизију марксизма утемељену још деведесетих година прошлога века, и укоренјену у њиховим главама.

ЗА ЊИХ МАРКСИЗАМ НИЈЕ БИВЛИЈА

Аустро-марксизам је од нас врло далеко. Сећам се да ми је у шестом разреду гимназије изгледао све

шпан. У пракси је још смешнији. Теза: „религија је приватна ствар сваког појединца“ у пракси изгледа овако: један бечки студент добар је католик и уз то добар марксиста. То је бар он тврдио. Нису разумели зашто се чудимо.

— Човек је потпуно слободан да буде религиозан или да не буде.

— Али по нашем марксизму религиозан човек није слободан човек.

— По нашем марксизму...

— Тако је и Маркс мислио.

— За нас марксизам није бивлија.

То су врло често говорили. А то је значило да се у њиховом програму не налази борба за асоцијацију произвођача, већ само делимична национализација и фотеље у владиној кабинету. Они то не схватају као капитулацију.

Наша је парола — рекао ми је Рајмар Холдингер, функционер Соц. омладине Аустрије — социјализам је циљ, демократија је пут.

— Буржоаска демократија захтева сам од њега да буде прецизан. После краће паузе рекао је:

Да.

НИЈЕ БИЛО ОБОЈЕНИХ

Иако омладинска социјалистичка унија за разлику од старијих има јасан став по колонијалном питању: право нације за одређење, на дискусијама ипак није било обојених. Ни последњег дана на банкету на коме су били представници појединих нација.

Често су причали о својем родном крају. Јужноафриканец, студент медицине, причао је како црни студент не може да присуствује секцији лепша белог човека на њиховом медицинском факултету. Тако се у земљи, чијем је председнику најмилија књига „Мајн кампф“ брину да не пробуде у уробејма људождерство. Или можда идеју да је мртав бели човек исти као и сви други.

УВЕК АКТУЕЛНА МАЈИЦА

Мишел је имао мајицу са монденским дезеном — носио је сву француску штампу на себи: Комба, Се соар, Фигаро, Монд. Мајица помодна, рекао би човек, а мода се брзо мења. Негови су пријатељи тврдили међутим да је врлина те мајице њена вечита актуелност.

Зато што су наслови чланака гласили:

„Криза француске владе“

„Пала је влада“

„Као ће преузети кабинет?“

Већ је крај, а не рекох ништа о многим згодима. Како су се на градској плажи скупљали око Доа као наши београдски уробеници око кадилака који „Москве“, чак су га и пипали онако као кад се проба фарбано — зар је он баш толико црн? Не рекох ништа ни о поезији покрета коју су приказали играчи из „Крссанојина“ на својим гостовању. Ни како смо се одлично разумели кад сам енглеским студентима на питање „какве су ваше студентске мензе?“ одговорио: „ваљда као свугде на свету“.

Једанаестог дана, рано ујутру, чекали смо аутобусе. Раци, пинклови, носеви олуштени од сунца, кратке панталоне и гумени мадраци за пливање, све је то чекало да се крене. Логор је остао пуст. Хартлије, заборављени криминални романи у празним шаторима и натпис на једном лвету у шаторском граду БЕРЛИН:

УЛИЦА 17 ЈУНИ

То је остало. Чекамо аутобусе, обећавамо писма, аутобуси одлазе и долазе и путника је све мање. И онда кад је мој пријатељ До баш био на реду наишао је уместо аутобуса камион. До је по националном обичају пронашао и у томе поезију:

— О, волим ја то. Камјон је пријатељ свежег ваздуха.

Попео се. Пријатељ свежег ваздуха почео је да брекће. Када је кренуо. По је махнувши руком у знак поздрава, рекао оно што је чувао за крај:

— До за-ћева!

УЗАЛИВУ Пунта Мика у непосредној близини Задра налазио се од 27 јула до 7 августа логор IUSY (Интернационална унија социјалистичке омладине — подмладак Социјалистичке интернационале). Ова велика организација углавном европске социјалистичке омладине била је све до ове године резервисана према Народној омладини, до те мере да није дозвољавала националним организацијама — својим чланицама посету Југославији. Овај логор значајно је и први шири контакт IUSY са нашим омладинцима. Иако је било људи у IUSY који нису желели да логор добије политичко обележје („Ми овде само летујемо“) ипак га је логор имао. Млади социјалисти Европе дискутовали су са нашим друговима и међусобно о животу у земљи у којој се налазе, обилазили су у групама предузећа, одлазили у суседно село Дикло и лаћом у Шибеник, Преко, Сплит, разговарали са нашим људима и проверавали у пракси тврђе извесних својих руководиоца да је југословенска демократија сумњива и да је вишепартијски систем (систем у њиховој земљи) једини систем који води у социјализам.

Чекали смо их то вече. Пар стотина Аустријанаца, рекоше, долази, 200 енглеских лабуриста, укључивши фудбалски тим младих рудара из Белса, 50 Немаца из организације „Фалкен“, 30 Парижана, десетак Шведана, исто толико Африканаца и још по неки Индус, Бур и Цејлонац. Чекали смо их то вече да им помогнемо да се разместе по шаторима. Логор је био спреман. 300 шатора по двоје и 10 шатора по шест. Genosse Погац, шеф логора, све је лепо испланирао, уредио је унапред по плану, одредио где ће ко, измеђашши нације у сва четири „шаторска града“. Очекивали смо хладне Шведане, романтичне Индусе и практичне Енглеце, Аустријанци су према претпоставкама требало да буду једни туристички настројени, а други љубитељи бескрајних дискусија, ватрени браниоци теза II интернационале.

Стигли су у великим плавим аутобусима. Пинклови, карирани доколенице и кратке кожне панталоне, пегави носеви и гумени мадраци за пливање. Понеки Црнац и понеки младић косих очију. И сасвим обични младићи и девојке који се не разликују од наших младића и девојака на путу. Све је то кренуло ка великом шатору у коме је заседала експедитивна администрација.

— Плиз, дођите за број свога шатора, оставите пасош, добијате два ћебета, чаршав и бонове за храну.

Економ Раде издаје ћебад:

— Бите, ваш је цент — НАИ-

РОБИ 27, појните, геен зи, за другом.

Групице двоје по двоје крећу у мрак. Ворови шумица мирише на четинарску смолу, зри-кавци звучно декоришу мирисну звездану ноћ поред мора, а месец помаже слабим сијалицама да се људи не изгубе међу толиким шаторима. Обрадовали су ме дошљаци. Бучна група Парижана и Африканац који је тражио да дели шатор са Југословеном. То је био мој будући пријатељ До Заке који ће ускоро постати адвокат у Уганди која ће ко зна када постати слободна. Ту је био и симпатични Енглец хемичар који је пристао да се са људима из Задра који ће ускоро постати адвокат у Уганди која ће ко зна када постати слободна. Ту је био и симпатични Енглец хемичар који је пристао да се са људима из Задра који ће ускоро постати адвокат у Уганди која ће ко зна када постати слободна.

Ујутру Аустријанац је био на плажи већ у три сата. Брђани жељни мора јуришали су у море са шареним лоптама, у сандолинама, на гуменим душцима, и јодловали у мору, прскали се и пили слану воду када се чамац преврне. Док су се простодушне Бечлије радосно брчкале, повећа екипа њихових суграђана кренула је у Задр да направи посао са ситницама пренесеним преко границе.

Већ првих дана започеле су дискусије. Немци су питали:

— Код вас је била диктатура, а сада ти исти људи на челу демократије, како то? Енглези су питали: — хоћемо ли моћи видети неки раднички савет? Млади Аустријанац питао је — зашто се ви зовете комунисти кад сте за социјализам?

Питања су била различита. Не мора човек да буде наш непријатељ, па да пита зашто се код нас прогоне свештеници, када то већ чита осам година у штампи своје земље. Некад су и они сами одговарали. Тако је на питање упућено једном нашем другу: Зашто се Тито вози аутомобилом? одмах одговорио други Аустријанац питањем своје партијског другу:

— Код вас је била диктатура, а сада ти исти људи на челу демократије, како то? Енглези су питали: — хоћемо ли моћи видети неки раднички савет? Млади Аустријанац питао је — зашто се ви зовете комунисти кад сте за социјализам?

Питања су била различита. Не мора човек да буде наш непријатељ, па да пита зашто се код нас прогоне свештеници, када то већ чита осам година у штампи своје земље. Некад су и они сами одговарали. Тако је на питање упућено једном нашем другу: Зашто се Тито вози аутомобилом? одмах одговорио други Аустријанац питањем своје партијског другу:

— Код вас је била диктатура, а сада ти исти људи на челу демократије, како то? Енглези су питали: — хоћемо ли моћи видети неки раднички савет? Млади Аустријанац питао је — зашто се ви зовете комунисти кад сте за социјализам?

Питања су била различита. Не мора човек да буде наш непријатељ, па да пита зашто се код нас прогоне свештеници, када то већ чита осам година у штампи своје земље. Некад су и они сами одговарали. Тако је на питање упућено једном нашем другу: Зашто се Тито вози аутомобилом? одмах одговорио други Аустријанац питањем своје партијског другу:

— Код вас је била диктатура, а сада ти исти људи на челу демократије, како то? Енглези су питали: — хоћемо ли моћи видети неки раднички савет? Млади Аустријанац питао је — зашто се ви зовете комунисти кад сте за социјализам?

Питања су била различита. Не мора човек да буде наш непријатељ, па да пита зашто се код нас прогоне свештеници, када то већ чита осам година у штампи своје земље. Некад су и они сами одговарали. Тако је на питање упућено једном нашем другу: Зашто се Тито вози аутомобилом? одмах одговорио други Аустријанац питањем своје партијског другу:

— Код вас је била диктатура, а сада ти исти људи на челу демократије, како то? Енглези су питали: — хоћемо ли моћи видети неки раднички савет? Млади Аустријанац питао је — зашто се ви зовете комунисти кад сте за социјализам?

Питања су била различита. Не мора човек да буде наш непријатељ, па да пита зашто се код нас прогоне свештеници, када то већ чита осам година у штампи своје земље. Некад су и они сами одговарали. Тако је на питање упућено једном нашем другу: Зашто се Тито вози аутомобилом? одмах одговорио други Аустријанац питањем своје партијског другу:

— Код вас је била диктатура, а сада ти исти људи на челу демократије, како то? Енглези су питали: — хоћемо ли моћи видети неки раднички савет? Млади Аустријанац питао је — зашто се ви зовете комунисти кад сте за социјализам?

Питања су била различита. Не мора човек да буде наш непријатељ, па да пита зашто се код нас прогоне свештеници, када то већ чита осам година у штампи своје земље. Некад су и они сами одговарали. Тако је на питање упућено једном нашем другу: Зашто се Тито вози аутомобилом? одмах одговорио други Аустријанац питањем своје партијског другу:

— Код вас је била диктатура, а сада ти исти људи на челу демократије, како то? Енглези су питали: — хоћемо ли моћи видети неки раднички савет? Млади Аустријанац питао је — зашто се ви зовете комунисти кад сте за социјализам?

Питања су била различита. Не мора човек да буде наш непријатељ, па да пита зашто се код нас прогоне свештеници, када то већ чита осам година у штампи своје земље. Некад су и они сами одговарали. Тако је на питање упућено једном нашем другу: Зашто се Тито вози аутомобилом? одмах одговорио други Аустријанац питањем своје партијског другу:

Са једне од многих дискусија: „Могу ли радници да продају фабрику?“

Поводом Трећег конгреса Међународног савеза студената

(Наставак са прве стране)

СССР-у и ИБ земаљама а са друге стране одричује до крајњих граница живот омладине у свим осталим земаљама.

У једном реферату велика се брита за спорт у СССР-у а после тога одмах се каже: „...у САД, Енглеској, Француској, Шпанији, Југославији и другим земаљама владајући кругови ометају развијање спорта и претварају га у оруђе припреме омладине за нови рат...“ итд. и томе слично.

Марта 1953 г. одржан је и саставак Извршног комитета МСС-а, у вези припреме за фестивал у Букурешту и конгрес МСС-а у Варшави. На овом састанку совјетски делегат, Аблова, прокламује потребу позивања на фестивал и конгрес, омладине и студената из свих земаља без обзира на политичка и религиозна обележја. Па ипак на овом састанку решава се да се студентске организације Југославије, Западне Немачке, Израела и Шпаније не позову на конгрес МСС-а. У реферату заменика генералног секретара МСС-а Паоле Пешетије, опет доста речи о миру и много напада на „империјалистичке потпалачке рата“ подводећи под њих званичне политике западних земаља.

Као што се види свуда старе и старца већ дуго исвирана грамофонска плоча фабрикована у Москви. И свуда, већ глупа и раширивана арија о Савезу студената. Та иста ари-

ја пунила је задње године и стране информбировске омладинске студентске штампе. Та кампања клеветничких чланака није престала ни у најновије време. Ево на пример неколико чланака из тих листова у задње време:

„Под Тито-фашистичким јармом“ („Комсомолска правда“, 10 априла 1953 год.).

„Титовска књижевност, биоскопи и позоришта кваре омладину“ („Народна младеж“, 12 маја 1953 год.).

„Опадање југословенског школства“ („Народна младеж“ 20. V. 1953)

„Борба југословенских дјечака против милитаризма“ („Народна младеж“ 3. VII. 1953)

„Глад и биједа — таква је судбина дјеце у Југославији“ („Претшколски дани у Југославији“ („Народна младеж“ 30. VIII. 1953)

Значи и однос према Савезу студената се није променио — он је и даље изразито непријатељски.

И у конкретной студентској активности за задњих година дана није се ништа битно изменило, још су увек МСС-у важније пароле и пропаганда него конкретна активност. Посебно, МСС и разне студентске организације у ИБ земаљама одбили су конкретну сарадњу предложену од извесних организација и унија које нису у МСС-у. Тако је на пример Енглеска национална студентска унија покушала да организује размену студената са Пољском, Мађарском и Чехословачком,

али студентска руководства ових земаља одбила су те преговоре. Или, иста унија позвала је ове године студентске организације учлањене у МСС да дођу у студентске логоре на међународни летњи универзитет, семинаре и сл. али се нико није одазвао том позиву, (а Енглеска национална студентска унија тек је у задње време повукла своје чланство из МСС-а али до данас покушава да одржава и одржава контакт са појединим студентским организацијама из ИБ земаља). Међутим у горњим примерима има још једна логика: Информбировска руководства не смеју своје студенте и омладину да шаљу ван својих земаља јер би тада њихова омладина још јасније сагледала беду у којој живи. На прете се могу избројати студенти тих земаља који су задњих година дана били у иностранству.

МСС је током читаве протекле године нападао три досада одржане међународне студентске конференције националних студентских унија које нису чланице МСС-а и од тих конференција изабран Координациони секретаријат националних студентских унија мада преко њега сарађује организација са око два милиона студената.

Конкретни предлози који су долазили у току задње године од World University Service (WUSA) за заједничку акцију по питањима социјалне заштите студената у азиским земаљама још нису прихваћене од

МСС-а, мада је већ било по том питању неколико контаката између претставника ВУСА и МСС-а.

Из ових чињеница може се закључити да у задњој години све до конгреса МСС-а није било у пракси никаквих промена опште политике МСС-а посебно никаквих промена у њеном ставу према ССЈ.

Па ипак МСС је позвао Савез студената на конгрес у Варшави. У чему је ствар?

Читајте наставак у следећем броју: „Зашто је МСС позвао ССЈ на конгрес у Варшави“.

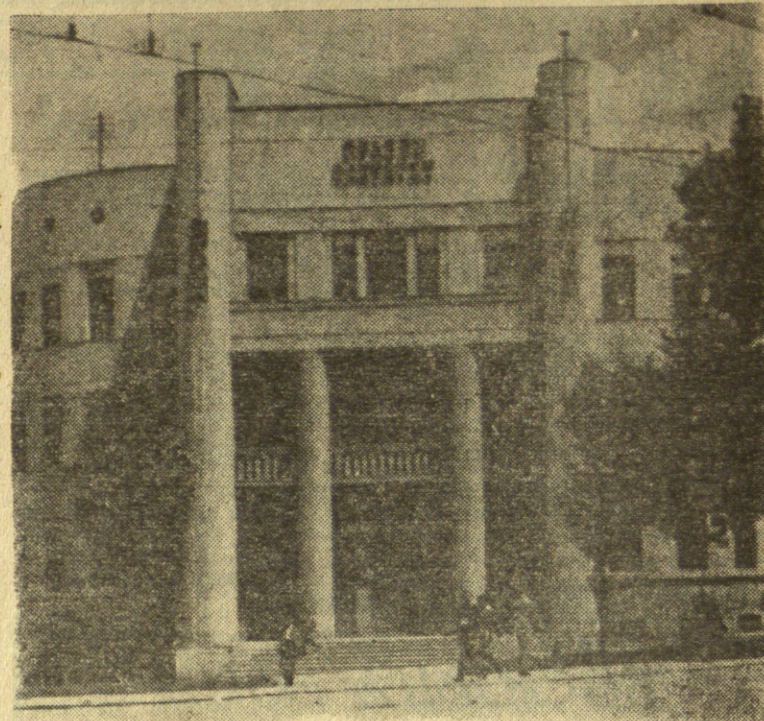
ИЗБОРНА КОНФЕРЕНЦИЈА на Електротехничком факултету

ПОЧЕТКОМ овога месеца одржана је изборна конференција Савеза комуниста Електротехничког факултета. Конференцију је отворио друг Љубиша Живковић, досадашњи секретар комитета.

Реферат, а и дискусија, истакали су да у прошлој години нису биле развијене све форме рада које би допринеле бржем и ширем идеолошком подизању комуниста. Дobar пример за то је дебатни клуб чији је први и последњи акт био његово оформљење. А без довољно познавања целокупног нашег друштвеног развоја, гледајући га кроз призму општих законитости, и без перманентног праћења свих унутрашњих и спољних збивања, комуниста не може имати оно право обележје које треба да има у данашњим условима, јер без тога нема могућности да буде васпитач у масама. Због недовољног схватања озбиљности овога питања провлачиле су се у прошлој години извесне слабости као малотрајанска схватанја, недисциплина, неодговорност и друго. Курс из Политичке економије социјализма, због актуелности материје, потребно је у овој години боље организовати. Конгресни материјал није прорађиван са довољно улагања у суштину проблема, а недо-стајало је и потребног рефлекса организација да саме учесници важност појединог материјала за обрађивање. Тако, на пример, ниједна организација није нашла за сходно да проради реферат друга Кардеља са конгреса ССРЈ. Да је иницијативе недостајало показује и чињеница што су све акције, које су од комитета маркиране као обавезне за комунисте, биле успешне, док за друге та констатација не би вредела.

Од схватања важности ових задатака зависило је и успех организације колико ће правилно применити у животу писмо ЦК СКЈ, јер ће се тим путем лако искристализирати критериј који може бити, а ко не може бити члан СКЈ.

М. К.

Правни факултет

Сви путеви воде са Правног

НИЈЕ то било давно кад су сви путеви водили на Правни. Стотине и стотине будућих студената се гурале испред шалтера да би се уписале на овај факултет. Постигнут је максимум какав од 1840 године (од свога оснивања) ова кућа није запамтила.

Амфитеатар V стекао је „популарност“ на читавом Универзитету. Професори су дубоко у ноћ испитивали. Седам се једном негде у глумо доба одређивали су празним ходницама речи кандидата који је одговарао Економију I код асистенткиње Ане. Падало се... падало и ребе полагало каткад и од двадесет, један је положио. Декан је причао о петодинарци која треба да не падне ни на грб ни на број, па да студент оде да учи.

Од хиљаде и... прешло је на другу годину око триста, први експеримент. Колико исплаћено деценијских додатака, колико пропуштено драгоценог времена? Таква је биланс на крају, али то је све прошлост.

Време. Како време чини своје. Данас је пропорција сасвим другачија. Некада су правници тврдили да друштво почива на законима, данас ми знамо да је сасвим обрнуто. Али ако би за моменат дали примат праву, онда би одлука Савезног већа о слободном упису без ограничења на све факултете значила рушење једне бране. И вода је потекла тамо где досада није могла. Надамо се да ће плавлена поља боље уродити.

Процес је променио смер за 180 степени. Настала је гужва пред шалтером за уписивање. Да наведемо неке податке о испусу у току ове године, који ће нам показати у ком смеру се сада креће барометар. Од генерације 1950/51 исписало се 68, од генерације 1951/52 исписало се 307, од генерације 1952/53 исписало се 671. Од генерације 1953/54 исписало се осамнаест (то су они који су се за три дана и уписали и исписали). Од ранијих генерација исписало се 233. Док се после одлуке Савезног извршног већа до трећег овог месеца исписало 229.

М.

Дакле њих 1547 се исписало и напустило овај факултет да би потражило азил негде на другом месту.

Тако је изгледало до сре неки дан, а ситуација је сада већ јаснија. На прву годину се до 3 овог месеца уписало 860 студената, па се на основу тога у кулоарима (како би то човинари рекли) неважничко сазнаје да ће то утицати на критеријум оцењивања у овом року, (али то су само нагађања).

Сви путеви воде са Правног. Стотине су њих кренули различитим путевима, али не мислимо да на овом месту напомињем да је земља округла и да ако пођеш у једном правцу, вратићеш се са супротне стране на исто место. Не то никако; бар они се неће вратити. Они ће разбити фаму да је на „утишном“ све сажваказно и треба само гутати. Бар њих 1547 су се уверили да овде треба и те како снаге да се обавезно дају у јуну и септембру у првој години лет, а у другој четри испита да би се уписао семестар, док је негде довољно напешти марке и пружити индексе.

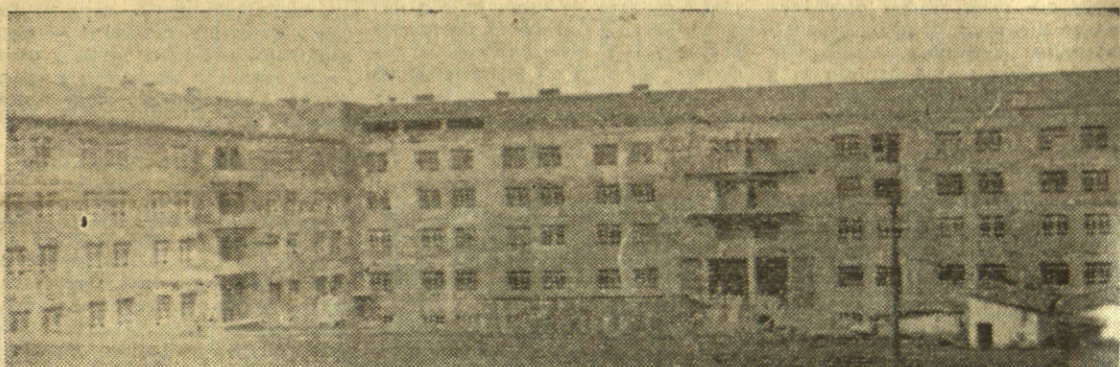
Разговарао сам са једним таквим „исељеником“ или боље расељеним лицем.

— Куда ћеш колега?
— На географију (као из топа).
Тамо ти је Сава Долинца и Сава Бохиња и пре оног и овог рата и данас и ко зна докле, а овде се закони стално мењају, друштво иде напред. Тамо нема такво честитих архитектонских промена. Захукао је и замислио се.

— А можда ћу и на медицину.
— Е то је грандоманија рекох.
— Да колега, то мени лежи.

Погледао сам га, слегао раменима и показао ми пут.
У деканату гледају на овај проблем у светлости одлуке Савезног извршног већа и наглашавају да су они и прошле године радили у духу ове одлуке, а да је она само озакоњена пракса која се спроводила досада једино на Правном факултету.

Шумарски факултет се сели у Београд

Ово је једини Шумарски факултет на Балкану који има засебну зграду

Ово је једини Шумарски факултет на Балкану који има засебну зграду

Када је основан као засебан факултет, Министарство просвете доделило је кредит за подизање зграде. Тражило се погодна место. Комисија професора тражила је да се зграда подигне у Кошутњаку, али њиховој жељи није се изашло у сусрет. Добијено је ме-

сто за подизање зграде на Божанској Коси. Међутим, кредит није било и зграда је само подигнута до под кров. Тада се одустало од даљег зидања.

На крају је пао избор на зграду бивше Високе саобраћајне школе на Бановом Брду. Блзина Кошутњака, једне од природних шума, где би се мо-

гла изводити очигледна настава, повећала је шансе да шумари добију ову зграду. После бурних дискусија добили су је. Добијена зграда је била подигнута за сасвим друге сврхе. Сада мора да се преправља и довршава.

Око саме зграде налази се много страњарија које по свему гледа на Јатаган Малу. Проблем је сада где ће се сместити становници, јер на површини од десет хектара треба да буде Дендролошки парк. Можда би могло ове „дивље“ становнике преселити у монтажну зграду општине која ће тамо бити само привремено.

Смештај студената

Овај проблем је један од најтежих. Где сместити око 500 студената колико их општинске има овај факултет? Сви београдски домови су претрпани. Већина студената станује у Земуну и мораће да прелази сваки дан за Београд. Да би се донекле решио овај проблем, очекују се кредити за подизање једне монтажне зграде, где би се сместило око 120 студената. Додуше, ове године прелази само трећа и четврта година, док прва и друга и даље остају у Земуну. Ово ће у многоме да отежава правилно одвијање, јер ће и поред свега тога многи студенти бити везани за Земун, где су остали заводи. Ово ће нарочито да погоди студенте са осталим испитима.

Поред Шумарског факултета требало би да се усели у зграду Института за научна истраживања у шумарству као и Музеј ловарства и шумарства, али то је засада неизводљиво. Њихова близина била би од велике користи извођењу наставе.

Када се зграда доврши и када се поруши оно дивље насеље око саме зграде, мораће се још много и много радити. За све то треба времена, воље и труда да Шумарски факултет постане онакав какав и треба да буде, да би што уже повећао оне две компоненте — теорију и праксу.

Р. РАДОМАН

В. ВУЛОВИЋ

СРЕДЊОШКОЛЦИ НАМ ПИШУ

Како треба одржавати игранке по школама?

Почела је нова школска година. Поред учења нашу омладину интересује и забавни живот. Једно од места које средњошколска омладина највише посећује су игранке. Али, о игранкама, на којима не би дошло до неког инцидента или нереди, не може бити речи. Главни разлог је тај што су на те игранке пуштени сви без разлике, међу којима и они који праве испаде, рушећи тиме углед школе. Због тога школске власти и омладинска организација су се позабавили проблемом, како омогућити ученицима пријатан провод, и пре свега културан, а да не дође до неког скандала. То су с доста успеха решиле неке школе. Тако је у Првој женској био дозвољен приступ само уз ђачке књижице, док у Првој мушкој поред дежурних ученика, били су за дужени и неки професори који су посећивали игранке да обрађују пажњу на понашање ученика.

Али све то није довољно. Пре свега треба мало више обратити пажњу на сам карактер тих средњошколских приредби. Потребно би било увести извесан програм у коме би суделовали чланови културно-уметничког друштва те школе, јер ми ништа нисмо постигли ако наше игранке по средњим школама буду истог ка-

рактера као на пример у „Графичару“ и „Металцу“ или на неком другом месту. Такође, треба обратити пажњу и на квалитет цеза (јер је прошле године музика била врло слаба), а свираче узимати, ако је то могуће, из саме школске средине, како би цене биле приступачније.

Они ће отићи на Охрид

Београд — Ранковићево — Косово Поље — Битољ — Охрид, то је правац којим ће ових дана око седамдесет ученика осмих разреда Четврте женске гимназије (сада мешовите) отићи на последњу средњошколску екскурзију. Ова екскурзија је замишљена да има два циља: прво, упознати један део домовине, који нам је најмање познат, упознати њене лепоте, обичаје и сам на род; друго, посетити историјске споменике који су од неоцењиве вредности за проучавање наше историје.

Сем тога у току су и припреме за екскурзију осмих разреда и Прве мушке и Друге мушке гимназије (такође сада мешовите), али још није детаљно направљен план тога пута.

ФЕРИЈАЛНИ САВЕЗ

Пред формирање Студентског одбора

КРАЈЕМ прошле школске године одржана је оснивачка скупштина Феријалног савеза Србије, на којој је донета одлука о одвајању Универзитетске организације Феријалног савеза од градске организације Београда. За непуних годину дана постојања друштвених Феријалног савеза по факултетима, високим школама и академијама увидело се да руковођење преко Градског одбора није практично, а и пракса са овогодишњег летовања је то најбоље показала.

На Универзитету, високим школама и академијама ради 21 дружина Феријалног савеза са преко 8000 чланова, што аргументује наше наводе за одвајање студентске организације од организације Београда која у својим редовима има око 10.000 чланова у 28 формираних дружина. Сем тога у току протеклих месеци, примећено је да Градски одбор Феријалног савеза није могао имати тачан увид у рад свих дружина у Београду због њихове бројности, па су разумљиво отуда дошли и крупни пропусти у организацији летовалишта, смештаја, путовања, исхране итд. у току ферија.

Као прилог овоме треба додати и разлике у годинама старости чланова Феријалног саве-

Чланови Феријалног савеза летују у Макарекој

за из средњих школа и са факултета — из чега је само у току једнога лета произашло много и много проблема у самим летовалиштима где је био овакав хетерогени састав чланства (ово се односи на време одласка на спавање, опхођење старијих према млађим члановима и обратно итд.).

До сада на нашем Универзитету није постојала ниједна организација Феријалног савеза која се бавила сарадњом и разменом са студентима других земаља, мада при Универзитету постоји одељење за међународну везу студената које је у последње време добило више понуда од организација сличних карактера из других земаља, које желе сарадњу и размену са организацијом Фери-

јалног савеза. У оваквом саставу ми те понуде нисмо прихватили, а надамо се да би сарадња са таквим организацијама била могућна и корисна.

Један од разлога формирања студентског одбора Феријалног савеза је и тај, што су у Градском одбору Феријалног савеза највећу активност показали баш студенти који су у току припрема извођења летовања понели највећи део терета. На другој страни само поједини чланови одбора показали су активност у раду, тако да ова млада организација, која је требало да репрезентује омладину нашег главног града није испунила очекивања њених чланова.

А. Пренџ

МЛАДИ...

— Глорификаторски диспансирани! — желе злуради да ме освете док отварам сталну и нову (и стално нову) „Студентову“ рубрику „МЛАДИ...“

Ја сам, пак, мишљења да испред свих нас има оних који убедљиво предњаче и својим раним постигнућима дају обележје нашем времену и своје добу. Сваки почетак је тежак и нека га дужна критика и потребно мишљење исправљају и оцењују. Ми ћемо на оскудном простору, само настојати да најкрупнија од тих нових, надоласећих имена — можда по први пут, с искреним одушевљењем и поносом појединачно истакнемо и тако у неку руку задовољно општу побреду и жељу. Јер ко ће о њима као о колегама и — ЂУДИМА, а не само као о младим уметницима и научницима, активистима и спортистима да проговори, да их боље разуме, да саосећа, да им се диви, да их потстакне, ако не — МИ, њихови вршњаци, можда и следбеници; МИ, њихови савременици!... Нисам ли у праву?!

Када у нашем избору, насумице из читаве масе претендента, треба издвојити прву личност и почаствовати је отварањем рубрике, одакле јој признање после низа успеха и зажелети још већи успон у престојоћим подухватима, нека то буде можда и нада све талентована чланица Југословенског драмског позоришта

БОСИЉКА БОЦИ

Дошла је на своје последње снимање „Аликинх времена“. У седам, како је објавила редитељу Владимиру Поповићу. Дође је снимати у радио-студију наслону улогу у Станковићевом „Ташани“. На друму је аутомобил од деце играчке нарастао у луксузно саобраћајно средство. Фарови су им заслепили очи. Испшта нисам видео пред собом. Угледах је.

Од оштро одевене, грађанке зачас се деконструирала у оријенталку. Игра Кристијину.

Удварају је. Прича ми, за то време, да јој је стало до Андрићевог суда о њеној концепцији његове јунакиње.

Пристала је на интервју али под условом: без налив пера и нотеса, него — пар ту. Уговорено.

Прешло се на објекат „Кристијини хан“. Пала је многа шапа и поред озбиљног рада:

— Пази Боцина, да те не посече! — упозорава је сниматељ пре сцене са ножем.

— То је Баго, њен задњи кадар: можеш је и закатити! — обраћа се у шали редитељ првом глумцу, Братиславу Грбићу, који тумачи Михајла.

— Је л' да? — отеже Босиљка Кристијиничну узвратицу. Тобож се обрешћула: — Како ме мазе — то треба написати!

Снима се до мрклог мрака. Крећемо аутобусом предузећа. „Дуж“ слепоочница промичу нам крошће дрвореда. Тихо разговарамо о Кристијини као да нам је заједничка познаница. Са ватром у плавим, замореним очима говори о првој роли на филму. И не последњој... али нећемо о томе за новине.

На небу гнезде ројеви звезда. Млад месец је само будан. И не осетио кад смо ушли у устале београдске улице.

На растанку заказали смо виђање. Званично.

— Тражим Босиљку Боци, а на лавиз Панопа! — шалим се када ме је дочекала раскошно костимирана за „Федру“.

Микрофону у гардероби преноси болни александрицац у главу Марије Црнобори. Разгледам унаоколо, све је ту у светлу и огледалима.

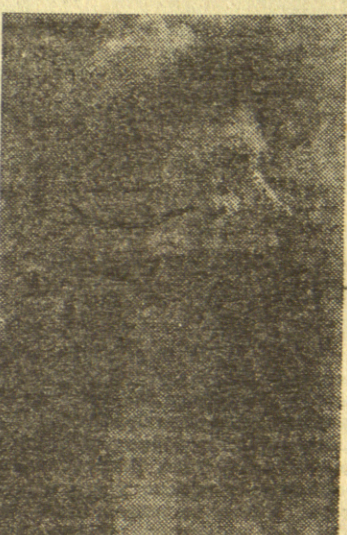
Боци прича о себи... Први пут јој иступи били у школи. Други разред гимназије. О Светом Сави рецитије „Светле гробове“. У правом смислу „каријеру“ почиње — као редитељ. У трговачкој академији руководи драмском екипом, са другом улогама уезбавља Нушића и тек узглед глуми.

— Боци, промашили сте познат! — одушевио се њоме професор хемije.

Први пут је наступила после ослобођења као професионална чланица новосадске сцене у некој совјетској драми. Године 1947 учланила се у најреорганизирану ОКУД „Јола Рибар“ у режији Јоже Рутинга остварила две прве улоге: Тајану у Чеховљевом „Јубилеју“ и Агафију у Тогољевом „Женјдби“.

— Вечно ћу се сећати турнеје по рудницама Србије и Космета — истиче.

Када је основана Позоришна академија, Рутинг јој саветује да конкурише, па иако је имала сликарских амбиција (!), на ди којих и учи стручну школу, јер отац хоће да претходно има „свој хлеб у рукама“. Боци полаже, не задовољана; полаже по други пут допунски испит и — бива примљена. У класи Мате Милошевића после прве године је — најслабија (!), али не отпада само због компактности колектива! И данас на Академији истакнута је слика те прве генерације. На другој години је — најбоља! За отсуства Марије Црнобори преузима улогу Јуле у „Пери Сегединцу“, по што је управо дипломирала као Соња у „Последњем“ од Горког. Првакњива полаже наде у њен деби и Босиљка са непуних 17 и словима седамнаест година (!)

чланица је наше највеће позоришне куће.

Специјализирала се за Горкијеве ликове: њих пет на броју. Са Миром Ступицом алтернира Лаврентију у „Фуртентеовски“ (одакле доносимо њену слику).

— Волим епизодне улоге, — наглашава. То су: Прва дама („Леда“) и Панопа („Федра“). По верени јој је улога Просјакније смрти (лајмотив Лоркине „Крваве свадбе“) у новој концепцији режије Бојана Ступице, и соборице Дуњаше у Беловићевом режиси Чеховљевом „Вишњика“.

— То је за мене новина. Комична улога. Симпатична.

Радује се Ташани. Питам да је радио није „открио“ на децим емисијама? Да и њима није упућивала свој пријатан тон?

— Нисам, али бих волела да радим за најмлађе.

Ту решеност треба да чују редактори Београдске станице, ми слани се.

Босиљка Боци је и изврсна рецитаторка, нарочито народне поезије. Предана. Чак за интерпретацију једне песме обраћа се својем бившем професору Мати Милошевићу и консултује се с њим. Осећам њен сентимент када говори колико му дугује што ју је изградно и одушевљење што има поверења у њу када режира њене улоге и што са њиме игра у „Аликинх времена“.

— Желим да постоји кружок младих рецитатора — предлаже.

Шта би волела да једном игра! Шоова Света Јованка је тренутно моја фикс-идеја. Иначе свака ме рола заинтересује и одушеви: од модерне па чак до античке. Уз то волим Гудову („Вез мираза“), Леди Магбет, Ренану или пре Гонерилу у „Лир“, Енону или Федру („Федра“) Мислим да ћу их ипак једном играти. Нисам задовољна ни са једном својом улогом у целини

Њени љубимци су: Бет Девис, Мејси, Оливије, Баро; Црнобори, Ступица, Старчић... и нада све Милошевић и Живановић

Цени велике партнере и алтернативе.

Увези је за руку на сцену. Миливоје Живановић сигуран у наступању, створио је њен контакт са гледалиштем. Захваљна му је.

Питам је о гледаоцима.

— Е, публика, то је посебна драж. Желим да буде задовољна и улажем све вољу да јој покажем нешто лепо. Студентска публика ми је посебно уживање: и данас одем и рецитијем по факултетима. Она је раздрогана. Волим сваког посетиоца понаособ! — усхићује се.

— Онда нам дајте једну слику са посветом, за успомену Заправо, да бисмо вас препознали на улици.

Александар Д. МИХАИЛОВИЋ

Треба да се окупијемо „БРАНКО КРСМАНОВИЋ“ ОЧЕКУЈЕ НОВЕ ЧЛАНОВЕ

— Михаиловић, из „Студента“.

— Јовановић.

— Манулов.

Упознао сам се са члановима управе.

— Како сте летовали? — почитњем интимно.

— О трошкун публике — шале се. Има ту и истине: — једанаест фолклорних концерата дуж Јадрана и у Задру, свако вече између два путовања, а преко дана — плажа. И вуци сити и овце на броју.

— Лепо, богам!... — дивим се сналажљивости. То нису путујући глумци ни тезгаши, то су млади уметници и излетници.

— Како „Бранко Крсмановић“?

— Окупљамо се, окупљамо, — одговара први.

— Колика је братија? — пита другог колегу.

— Хор 110, фолклор 60, оркестар 40, позориште 50, — набраја.

— 280 — збрајам у себи. — Читав батаљон студентарије. — Велим са задовољством.

Они тако не мисле: — Мало нас је.

— Како? — чудим се.

— Мислимо на бруцоше и агсолвенте. Колико воде истекне (многи одлазе!), мора и више да се долије у резервоар.

— Па како ћете? — саветујемо се.

— Октобра су аудиције, — каже Ђура Манулов.

— Треба их одмах укловити — додаје Пера Јовановић.

— Курсеви, проба од почетка... — Као да се спремате пред лице човечанства?

— Аха! Градски фестивал у октобру. Хоћемо да смо први као прошле године — допуњују се.

Па онда јубилеј — десетијаброј АВНОЈ-а, 100-годишњица Бранка Радичевића у Карловцима, 120 година Крагујевца...

— Сви нас зову, нарочито фолклорце.

— А избори? — извлачим из њих нити новинског материјала.

— Наравно! — разумемо се као да је сувишно о томе говорити.

— Шта је са глумчардијом? — Кубуре са репертоаром, кад ови писци не умачу пера за домаћу драму. — Обоје имају лоше мишљење о нашој савременој књижевности.

— Шта студираш? — пита ме приватно Ђура.

— Књижевност.

Каје се што је предамном ружно говорио о њој: да ми не убије илузије. А ја знам све то, учаломо, па шта могу. Да им је бар нека студентска драма, макар је и факултетлије написале, а да иоле ваља...

— Шта ћете ако је не добијете?

— Предвиђамо Крефта — „Креатуре“ и Едуарда де Филипа „Напуљске милионаше“.

Шта да се ради?

— Шта је са хором? — пита

там, као знанац за сваког члана велике породице.

— Иду у Минхен са Штокхолмом и Атином. Студенти света окупљају се.

— Када?

— На пролеће.

— А што ми не направимо неки светски фестивал? — питам се гласно.

— И хоћемо!

— О-хо! — подаци ми сами ускачу у нотес: „Љубљана, 22-29 новембар: Међународни студентски позоришни фестивал“.

— Ко ће од нас, домаћин, да иступи?

— Загребачка, љубљанска и београдска позоришна академија и наше Академско позориште.

— Браво! браво! — честитам им, а налив перо ми дрхти по нотесу.

— Народни оркестар? — одговарају на моје питање — гудачи, дувачи и тамбураши, ако не прате фолклорце, а и сами не играју, онда предвиђају концерт домаћин дела за широку публику.

— Симфониски? — говорим с пијететом о класичној музици. Они јесу „уметници великим

словом“, под диригентском палицом Слободана Крстића, а Росини није пласирао свој „Стабат Матер“ пред публиком.

— Четвртина сале — жаге се — спровешћемо кампању на Универзитету. Ако успе, јер „моје племе сном мртвијем спава“. Сви се надамо у бруцоше.

— Омасовљење! — саветују ме да нагласим у чланку: — омасовљење!

Обећавам и ево пишем: ОМАСОВЉЕЊЕ!

Ако новјалије неће привући колективан рад, друштвени клуб, штампа по столовима, радио, библиотека са 4000 књига — онда ће, ваљда, да их примаме редовне играчке и сутеренски ИНДЕКС — бар и терас биоскопа „20 октобар“.

Али ипак не живи се овде због тога него због оног: ја + ти = ми, ради нашег уздицања и другарства. Надајмо се! — мислим се.

— Одосмо на пробу, — извињавају се саговорници на растанку.

— Пази, па нису ни они само нема управничка фотеља, и они овде раде... А како тек не би они који ће доћи. Који ће свакако доћи!...

А. Д. М.

Из Дикенсовог „Царка на огњашту“ у извођењу КУД „Бранко Крсмановић“

ФИЛМ

СТУДЕНТИ СНИМАЈУ

Најбољи филм награђен — млеком

Сала некада банкротиралог биоскопа „Сава“ у недељу је примила свечани изглед. Први пут се одржао фестивал Кино клуба „Београд“, клуба који је донедавно своју активност одвијао у главном гледањем филмова. (Није ли то био само нешто разрађени шипарички култ фабрике снова?) Последњи фестивал аматерских филмова Југославије одржан је у Београду, без иједног филма београдских аматера. А недељни фе-

стивал представљао је пријатно изненађење пред II савезни фестивал у Краљу.

пу је награду однео марљиви аматер В. Мужина својом породичном хроником. Све су награде у материјалу, а победник фестивала добио је и прелазну; обилује Дизнијевог ноја — Оскара. Пресетљиви трио твораца филма „Високи Дечани“ одрекао се своје (треће) награде. Бил: би изливши постављати питање о позадини овога поштука. Вило да он претставља само ваљку осетљивост појединачно или резултат озбиљних тварања у

Екипа на терену

ФИЛМОВИ У ТАКМИЧЕЊУ ЗА БОЦУ МЛЕКА

Експерименталном филму „Ћбиство на улици“ додељена је као утешна награда — боца млека. Не упуштајући се у надлежност жирија сматрамо да би требало скренути пажњу на једно. Сви остали филмови показали су тежњу за професионалним спектаклом или за изузетном оригиналношћу. Видели смо жељу да се прикаже ни мање ни више него: Пула, непознати Београд, Јатаган Мала, орнитолог у мочвари, прича о покушају самоувереног и чудесног спасења, па су чак и новосадски гости пожелели да својом оскудном техничком ирадом капитално обукувате живот у бродарском дому. Све су то мотиви један крутнији од другог. Изненађује машта аутора и њихова самоувереност. Али баш због одвећ уопштених тема, мора им се пореди вредност у поређењу са кратким и уверљивим експериментом „Убиство на улици“. Док у осталим филмовима високом стилу недостаје исто таква висока техничка обрада, дотле у експерименту Фотића, Лукића и Стефановића лако пародерском тону није ништа више потребно да би се остварила занатска па и уметничка пелина. Кажемо, иако са делимичном оградом, уметничка, јер то је један од два итрана филма на фестивалу, а који је оставио трајнији утисак.

ИНЦИДЕНТ ЗБОГ ПРЕЛАЗНОГ НОЈА

Од дванаест приказаних филмова десет је снимљено уз учешће студената. Упркос зивентности и пошто прегрешносног одабирања мотива што су показали студенти, пр-

овој друштвеној организацији — гест је деловао мучно.

Мора се признати да је филм „Високи Дечани“ по зависли и својој архитектоничкој уметничкој повезано делу. Оно је својом наглашеном рефлексивношћу досегло чак толики ниво да је филм морао да пати од раскорака између артистичке бриљантности и аматерске филмске технике. Ево у чему она га одбија, изузетно богата психолошким преливима, режирана је неубедљиво и рђаво, а решена дилетантски баналним загрљајем. Затим, имамо и оштите Коштана, секвенца врло налик на какву сцену из неког „вестерна“, просторно веома слабо режирана и неуспела. Велики Миткови монолози о промашности његовог живота и носталгично жаљење за неповратно изгубљеном младости, најимпресивнији редови Станковићевог комада, и на филму не губе ништа од своје непосредности и лепоте, али режија није учинила ништа да њихов позоришни изглед колико толико прилагоди захтевима филмског језика.

И после свега — „Циганка“

„Циганку“ написао је А. Вучо по мотивима Станковићевог позоришног комада „Коштана“. Пишући сценариј по мотивима једног позоришног дела, драмски слабо компонованог, не отступајући битно од радње оригинала, Вучов подухват је унапред био изложен неуспеху. Ипак је Вучо тежико, изгледа, психолошкој драми за коју Станковићев ко-

Селма Карловац сем своје лепоте, и прилично лошег играња није показала ништа више, тако да је комплексна и рељесфна личност Коштана остала бледа и недоречена. Миливоје Живановић као строги угледни домаћин био је упечатљив, а као распојасани хаџија једва просечан. Раша Плаовић био је одличан позоришни Митке.

И тако, после свега, премијера овог филма наишла је код наше публике на добар пријем, вероватно због Боре Станковића и извесне комерцијално стајдардне уједначености.

М. МИЛОШЕВИЋ

Аутори „Циганке“ нису филмски пришли лепоти Селме Карловац

Широка тематика диктирана насловом „Пула“ гушила се у овом филму Баба и Стефановића да понекад избије на површину у успелим снимцима амфитеатра, мора и звоника. Филм Макавејева и Димитријевића о остацима прошлости, „Јатаган Мала“, једини филм са друштвеном темом носио је у себи понеке филмске секвенце, а текстови као да су били надухотвинуји део — филма. Добитници друге награде Милојевић, Вајншенкер и Стојановић дали су филмом „Са орнитологом у мочвари“ једно од уједначенијих остварења фестивала.

Р. ПОЂОБ

СПОРТ - СПОРТ - СПОРТ - СПОРТ - СПОРТ - СПОРТ - СПОРТ - СПОРТ

ДТВ „ПАРТИЗАН“, БЕОГРАД V

Наша такмичења

Пет летих и незаборавних јулских дана провели су чланови ДТВ „Партизан“, Београд V, у Скопљу да се у другарском такмичењу 4000 припадника организације „Партизан“ боре за најбољи пласман. Међутим, пут до Скопља није био једноставан. Унутардруштвени такмичење и првенство Окружја биле су прве препреке на том путу.

Зонско првенство
Крајем јуна у Београду је одржано зонско првенство организације „Партизан“. Око 300 вежбача и вежбачица из Београда, Смедерева, Ваљева и Шапца напустили су се на окупу да стекну потребан број бодова за одлазак на првенство „Партизана“ у Скопљу. Чланови студентског друштва долазили су из учioniца и школских клубова право на такмичење и борили се за сваку десетину бода.

Одељење чланица III разреда прилази пехар од председника „Партизана“ Отмара Креачића за освојено првенство државе

Поздрављајући чланове II разреда, драг Петровић у II разреду, а међу чланицама Јелена Јовановић у III разреду и Марица Тамашки у народном вишебоју. Мења Хоџић је прва међу омладинкама III разреда. Поред тога освојена су појединачна три друга, пет трећих места итд.

После таквог успеха 42 такмичара и такмичарке са пуно наде и одушевљења кренули су за Скопље.

Државно првенство
Гостољубиво и радосно дочекало је Скопље омладину братских република. Хиљаде младина и девојака разних занимања и различитог узраста сакупили су се на овом првенству. Програм такмичења био је обиман. Поред вежбања на справама такмичило се и у народном вишебоју, академским саставима и пливању.

Највреднији успех студентског друштва „Партизана“ су освојена прва места у вежбању на справама чланова II разреда и чланица III разреда у јакој конкуренцији вежбача и вежбачица Словеније, Хрватске и Војводине. Леп успех постигли су и чланови I и III разреда освојивши трећа места и омладинке такође са трећим местом.

Од појединачних међу првима су се пласирале Јелена Јовановић и Јањана Петровић од чланица и Мења Хоџић од омладинки.

Ове године друштво се први пут такмичи у академским саставима и заузело је четврто место у саставу с лоптама (омладинке). Чланови су учествовали као репрезентација Србије и освојили треће место са врло тешком вежбом „Осмицом“, док је познати „Турски марш“ био оцењен као најбоље увежбан састав.

Сл. К.

Свако дана од раног јутра до касно у ноћ одвијала су се такмичења у присуству већег броја публике, а порази и победе низали су се једна за другом.

Другог дана такмичења једна група такмичара из свих градова посетила је граничаре на сектору Беле Цркве и задржала се на граници око два часа. Том приликом предати су заједнички поклон и граничарима у најновијим књигама и цигаретама.

Крај студентских игара се приближавао. Другарско вече окупило је све студенте-такмичаре, омладину, па и старије људе. Преко 150 такмичара, чланова студентских удружења Беле Цркве, Панчева, Ковина и Вршца који су учествовали на првим спортским студентским играма Јужног Баната, сем спортског квалитетног програма показали су високу студентску свест и кроз своје понашање и залагање освојили симпатије грађана Беле Цркве. Све ово „Војвођански дневник“ солидно је пратио и публицирао.

Заставицу свеукупног првака добила је екипа Панчева, а остали градови (Бела Црква, Ковин и Вршац) спомен заставе. Специјалне дипломе за освојена прва места у појединачним дисциплинама добили су: Ковин у одбојци и стеном тенису, Панчево у ватерполу и фудбалу, Бела Црква у шаху. За најбоље спортисте на првим студентским играма Јужног Баната проглашени су и добили дипломе: у одбојци Маријан Уршић (Ковин), у фудбалу Бранко Пешић (Бела Црква), у стеном тенису Зоран Павловић (Ковин), у шаху Александар Брэдваревић (Панчево), у пливању Јулијан Павин (Бела Црква) и ватерполу Никола Грегор (Панчево).

Аплаузи упућени најбољима дуго се нису стишали. Безброј недоконаних разговора било је прекинуто, када су екипе градова једна по једна напустиле другарско вече одлазећи у своја места, безброј стиснутих руку обећавало да ће се остварити одлука претставника студентских удружења поменутих градова да студентске игре остану традиција студената Јужног Баната и да ће се сви можда видети на другим студентским играма које ће се одржати у Вршцу 1954 године.

В. ЈАНОШКОВ

НАШ КОМЕНТАР

Календар

Сви спортски савези, па и сами клубови на својим скупштинама доносе одлуку о систему и времену одржавања појединачних такмичења за једну или више година. Овакав распоред такмичења је — чини нам се — неопходан и спортским организацијама које организују независна такмичења у оквиру појединачних масовних организација, међу којима су и наши Универзитетски физкултурни одбор.

У току последњих година у организовању међуфакултетских такмичења ми нисмо имали прецизнији календар. Цело се универзитетско првенство одвија у пролазе, у време традиционалног студентског фестивала и, узгред буди речено, цело се завршило за око месец дана. Цео зимски семестар је за последње две године био без студентских такмичења. Корисна иницијатива СД „Техничара“ да у јесен прошле године организује фудбалски турнир пропала је, баш због тога што се раније није мислило на такав подухват, иначе се то такмичење на време и темељно могло припремити. С друге стране стрелачка дружина студената ТВШ имала је у прошлој години врло плодан рад поред осталог и због тога што је на време прецизирала термине одржавања својих такмичења и солидно их припремала.

Питање календарског одређивања спортских такмичења није формална ствар. Таквим методом се ослабавао кампањског и организовања такмичења, а саму организацију припремамо на време — темељно.

Верујемо у могућност да се и спортска такмичења између студената наших универзитетских центара као и међународна студентска такмичења обухвате оваквим планом.

Надало се да ће питање календара спортских такмичења београдских студената бити постављено и решено на скупштини Универзитетског физкултурног одбора.

М. НИКОЛетић

ИЗ СКОПЉА ПРВЕНСТВО

„Друштво белешке“ је наслов дневника ДТВ ступа „Партизан“, Београд V. Успеси и недостаци друштва налазе се записани на страницама његовим. Дајемо једну цртицу из „Друштвених бележика“ о Савезном такмичењу у Скопљу на којем је друштво постигло лепе резултате.

Изгубљене у мору такмичара који су својим шаренилом преплавили скопске улице журимо према стадиону где ће се одржати Савезно такмичење у вежбању на справама.

На пољани поред стадиона екипе се укљубаво креху увежбавајући стројевне вежбе. Ту су и наше чланице. После краће пробе са чика Душком, нашим тренером, прикључујемо се групи омладинки упозоравајући шапатам једна другу:

— Пазите на држање тела.
— Главе дижите горе.
— Немојте да грешите већ у почетку.

— Изгледа да строго оцењују.
И ко зна док ли би стигло ово ћеретање да се изненада не разлиже један глас:

— Омладинке, Београд V!
На громку чика Душкову команду уочице смо се у ставу мирно. И после неколико првих сигурних и одлучних корака, треме је изненада нестало. Било је у том гласу нешто што нам је уливало храброст и сигурност.

Проста вежба је готова. Оцена 9,5.

— Добро сте почеле — каже нам другарица Анка радосно.

Ускоро затим налазимо се на стадиону преплављеном справама, вежбачима и судијама. Партер... кругови... разбој... греда... пре скок — справе се ређају пред нама. Договориле смо се да оцене нећемо гледати све док се све не заврши.

Док чекамо ред за греду, неко нам долази:

— Наши чланови су досада најбољи, али ни чланице не заостају. Како ћете ви проћи?

Какви су наши резултати, и поред све радозалости, не знамо. Пред крај смо већ нервозне. Киша је почела да пада. Грета је клизала. У моментима и не владамо собом, но и поред тога искрена жеља за успех екипе одражавала се на сваком лицу. Назад смо готове. Још на терену оклољавамо другарицу Анку:

— Дајте нам листу.

Све очи истовремено лете по редовима. И поред појединачних грешака, пласман је ипак добар. Заузели смо треће место. ДТВ студената, Београд V стекло је осам нових такмичаца — које ће после узбудљиве утакмице са много више одлучности и искуства бранити боју друштва.

М. Х.

Удружења у унутрашњости

Лето у родном крају

ВРАЂАЛИ смо се у јулу. Аутобус је с песмом улазио у град. Тако ми сваке године, при повратку са факултета, поздрављамо Лим и своје земљаци. Једни су одмах длазили својим кућама, ту у некој улици, или сокачету, а други се разилазили у села где се окопавали кукурузи и овила песма сеоских девојака.

— Овога лета биће весело — каже ми колега док смо се премали да газимо Лим.
— Да, биће весело — одговори ми тек кад смо били на омаку села.

Још у Београду на заједничком састанку договорили смо да сваки од нас учини пошто у оквиру удружења, учествујући се претходно у радесних организација. Зато се није оклевало. Неки су погледали да се отворе сеоске читонице, други су окупили ђаци и са њима припремали приредбе. Било их је у неколико места: Деспина, Лушцу, Д. Ржачици. Студенти су узели учешће и у другим облицима рада. Оказало се да познају проблеме роднога краја и да су вољни да му помогну.

А где су они, што мирују у ладовини шљивика или се о-

гледају над зеленим вировима Лима? — чуло се на студентским састанцима. И није их било тешко пронаћи. Појављивали су се и они, неки брже, неки спорје, и почињали са нечим. На излетима, састанцима и другим акцијама студенти са осталом омладином чинили оно што се зове „да се нешто ради, да се нешто послује и живи са проблемима“.

На општем састанку удружења решили смо да припремимо једно студентско забавно вече. Старање око приређивања било је поверено управном одбору. Под једним старим орахом који се високо и широко гранао баш у центру града, скупила се скоро свако поподно једна повећа група студената. Чули су се звучи хармонике и виолине, писане су шале и козерје, спремао се један обилан програм, с тенденцијом да се њима да штимунг студентског живота и кроз то створи весела забавна атмосфера за публику.

На дан приредбе било је веома живо. У граду је био пазарни дан. Понеко је дошао управо ради тога да види приредбу, јер није шала — то спремају све сами студенти, а други до-

шли ради својих брига и не сањајући за приредбу, али кад су већ ту — зар да се пропусти?! Студенти се устумарали. У банти хотела, где је требало дати приредбу, вршили су се неки грађевински радови, па је ту било море материјала. Студенти са села били су обукли најлепша одела за шетњу, али један друг који је имао специјални задатак да их „печа“ на улици, све их је слао на то „градилниште“. И док се у граду одвијао весели вапашки живот, студенти су се знојили на тој мало необичној радној акцији. За вече било је припремљено све беспрекорно. Посетилаца рекордан број, а програм задовољно. — Значи успели смо — говори ми онај исти са којим сам газмо Лим.

А сутрадан камион је носио ту исту екипу за Плавско Језеро. Са тим је почела културна турнеја иванградских студената.

Овога лета било нам је теже оставити родни крај. Док нас је аутобус носио преко високог Чагора, осећали смо да су нам та села разасута око брзог, блиставог Лима постала још дража.

М. КОМАТИНА

Момент са одбојка суерета Бела Црква — Панчево

Студентска удружења Панчева, Ковина, Беле Цркве и Вршца на иницијативу студената Беле Цркве организовала су у току овога лета прве студентске игре Јужног Баната, које су се одржале средином августа у Белој Цркви. Одржавању ових игара претходило је састанак претставника студентских удружења четири града на коме је створен план игара, изабране спортске дисциплине и одређен број учесника.

Солидна организација смештаја и искране учесника, као и неограничена пажња самих студената Беле Цркве према својим колегама — гостима, имала је свој позитиван одраз на читава игра. Да би се организација такмичења у фудбалу, одбојци, стеном тенису, пливању, ватерполу и шаху што правилније одвијала, изабран је Комитет игара на челу са Илијом Поповићем, врховним судијом. Такмичење се одвијало по бод систему. У дане одржавања спортских игара, Бела Црква дисала је студентским духом и изгледала свечанија и пријатнија.

Свако дана од раног јутра до касно у ноћ одвијала су се такмичења у присуству већег броја публике, а порази и победе низали су се једна за другом.

УТИСИ СА ЛЕТОВАЊА

„Палма изненађења“

Седмдесет чланова и чланица ДТВ студената „Партизан“, Београд V, боравило је у току лета у Херцеговном где су имали свој логор. Дајемо цртицу из живота у том логору.

То није била обична свакидашња палма какве срећемо свуда на нашем топлој југу. Студенти ДТВ „Партизана“ дали су овој, дотле осамљеној, посебно место на прочељу свога логора. Мали, сви шатори скривени у зеленилу олеандера, кактусу, лорберу и купиновог грмља ређали су се у два низа један према другом губећи се у благим преливима боја своје околине. И немарно око пролазника можда на ово не би ни обратило пажњу да издалека није падала у очи „палма изненађења“ са свим својим знаменитостима.

Висока, поносна, са далеко истуреним широким грамама прошараним златном бојом сувог лишћа, јер је и овде, као узгред, време оставило свој печат пролазности. Њено стабло искићено разнобојним

бе смо се ту окупљали у 10 часова после наставе где нас је очекивала брижљиво спрењена ужина.

Увече, кад би све утонуло у мрак и шатори се изгубили у таму, невидљиви посматрач би за тренутак поверовао да је палма препуштена својој ранијој осамљености, али би убрзо увидео да се преварио јер би му до ушију допрли звучи гитаре који су се губили у даљини као одјек непролазне младости.

Последње ноћи логоровања шатора више није било. Доста бледом светлосћу, месец је благо осветљавао заспала лица под палмом а на њеном стаблу остао је још само један печат — ода растанку.

Мења Хоџић

ПРВЕ СПОРТСКЕ СТУДЕНТСКЕ ИГРЕ ЈУЖНОГ БАНАТА

ПОБЕДИЛИ СУ СТУДЕНТИ

ПАНЧЕВА

беде низали су се једна за другом. Најбоље играма биле су у одбојци између Ковина и Панчева (3:1 за Панчево), у фудбалу Бела Црква — Вршац (0:0) и стеном тенису између Ковина и Вршца, где је Ковин убедљиво победио са 5:1. Најбољу и најлепшу игру у стеном тенису пружили су Корац и Тигерман, Павловић и Тигерман. Ову најозбиљнију борбу на такмичењу посматрало је 200—300 гледалаца који су остали до касно у ноћ у свечаној сали Радничког дома.

Другог дана такмичења једна група такмичара из свих градова посетила је граничаре на сектору Беле Цркве и задржала се на граници око два часа. Том приликом предати су заједнички поклон и граничарима у најновијим књигама и цигаретама.

Крај студентских игара се приближавао. Другарско вече окупило је све студенте-такмичаре, омладину, па и старије људе. Преко 150 такмичара, чланова студентских удружења Беле Цркве, Панчева, Ковина и Вршца који су учествовали на првим спортским студентским играма Јужног Баната, сем спортског квалитетног програма показали су високу студентску свест и кроз своје понашање и залагање освојили симпатије грађана Беле Цркве. Све ово „Војвођански дневник“ солидно је пратио и публицирао.

Заставицу свеукупног првака добила је екипа Панчева, а остали градови (Бела Црква, Ковин и Вршац) спомен заставе. Специјалне дипломе за освојена прва места у појединачним дисциплинама добили су: Ковин у одбојци и стеном тенису, Панчево у ватерполу и

фудбалу, Бела Црква у шаху. За најбоље спортисте на првим студентским играма Јужног Баната проглашени су и добили дипломе: у одбојци Маријан Уршић (Ковин), у фудбалу Бранко Пешић (Бела Црква), у стеном тенису Зоран Павловић (Ковин), у шаху Александар Брэдваревић (Панчево), у пливању Јулијан Павин (Бела Црква) и ватерполу Никола Грегор (Панчево).

Аплаузи упућени најбољима дуго се нису стишали. Безброј недоконаних разговора било је прекинуто, када су екипе градова једна по једна напустиле другарско вече одлазећи у своја места, безброј стиснутих руку обећавало да ће се остварити одлука претставника студентских удружења поменутих градова да студентске игре остану традиција студената Јужног Баната и да ће се сви можда видети на другим студентским играма које ће се одржати у Вршцу 1954 године.

В. ЈАНОШКОВ

АЛПИНИЗАМ

27 успона

Од оснивања Алпинистичког отсека студената прошло је свега 3—4 месеца. Но, он већ има прилично успеха у свом раду.

После јунских испита група од пет чланова отсека направила је мањи алпинистички табор у Горњачкој клисури. Тада су извршили петнаест успона на стене Вукана. Ови успони су већим делом првенствени, тј. нико се раније на њих није пењао, што претставља леп успех за младе студенте — алпинисте. У табору се користило сваки тренутак да би се научило нешто ново. Није чудно што су се предвече могле видети грунице како поред табора вежбају неке детаље из пењачке технике.

Почетком августа чланови отсека заједнички одлазе на одмор у Словенију. Користећи га они се пењу на стене Планање и Турске Горе у Камнишким Алпама и гребен Мајстровке и Словенску Смер у Северној Триглавој стени. Поред тога чланови отсека освојили су многе врхове наших Алпа.

М. НИКОЛетић

ПРОСЛАВА ШУМАДИСКИХ БРИГАДА

На прославу 10-годишњице формирања шумадских бригада која се одржава у Младеновцу, 11 октобра могу ићи сви чланови Феријалног савеза.

Сва обавештења могу се добити у Градском одбору Феријалног савеза, Обилнице Венац бр. 6/1 сваког дана.

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

Са Треће студентске Олимпијаде

Такмичарски дани у Дортмунду

Све је било као на свакој олимпијади. Иако је Дортмунд град са око 500.000 становника, у њему се осећало да око 1000 нових људи, што су дошли да поделе медаљу на пространим теренима „Роте Ерде“ (Црвена земља) мисле, живе и раде мимо шаблона немачких, који се мењају зависно од историјских збивања, истачна спор и тешко, али, ипак остају шаблони, ограничени крутим оквирима. Још на путу од станице према канцеларијама организационог комитета, срели смо бучне, сунцем опалене Бразилијанце, што су у живописним оделима одбијали од свакодневне ујединачене голмиле становника Дортмунда. Ишли су и у www.nax громовито расправља-

У ДОРТМУНДУ, средишту немачке Вестфалије, одржана је трећа студентска Олимпијада, на којој је учествовало преко 1000 такмичара из 22 земље Европе, Јужне Америке, Азије и Африке. Нашу земљу заступале су репрезентације три спортске гране: фудбалери, ватерполисти и атлетичари. Иако су наши такмичари по први пут учествовали на студентској олимпијади и такмичарских дани у Дортмунду живели под доста лошим условима, постигли су резултате који су учинили да се наша земља афирмира као једна од најјачих спортских нација и задобије још већи углед у свету. Две златне медаље у екипним такмичењима: фудбал и ватерполо, две златне, четири сребрне и две бронзане медаље у атлетици видно показују снагу наших екипа на олимпијади. Ови резултати постигнути су свесрдним, несребичним залагањем свих наших такмичара, постигнути су свешћу да се боре за боје и углед социјалистичке домовине.

ЈУЖЊАЧКИ ТЕМПЕРАМЕНТ

ТУРНИР кошарке био је интересантан из два разлога: одржавао се у чувеној дортмундској Вестфаленхале, покривеној округлој хали која може да прими 24.000 гледалаца, када се у њој приређују бокс мечеви, атлетска такмичења, бицикличке и мото трке и друге спортске приредбе; на турниру су учествовале Аргентина и Бразилија које играју квалитетно кошарку. Најлепша — одлучујућа утакмица турнира између Аргентине и Бразилије, окупила је око 5000 гледалаца. Све до средине утакмице, резултат је био тесан са по једним копом разлике. У једном моменту, енергични судија (Немац) досудио је две личне против Бразилије. Аргентинци су искористили обе и доцније све више повећавали разлику. Трећеранг бразилијанске екипе, који је до тада седео мирно крај игралишта, на једну одлуку судије скочио је, почео да виче, махао шакама. Настала је гужва, игра је прекинута, а играчи су почели да се гурају око судиског стола. Дотле је ватрени тренер успео песничко да разбије сат на столу, да разјури све судије, да удари неког Аргентинца. Публика је све посматрала седећи на својим местима. Умешали су се функционери организационог комитета, вођство пута Аргентине и Бразилије. После ште гужве успели су да смире Бразилијанца који је поново сео на резервну лопту, што је имао у за се. Тамам је игра почела. Аргентинци су постигли кош. Један Бразилијанац шутнуо је пуном снагом лопту која је одлетела на

Смиљка Калушевић поставила је нов државни рекорд и освојила сребрну медаљу

другу галерију хале, па су је једва пронашли а остали играчи су опет протествовали код судије. На крају Аргентина је бољом игром победила, иако су последњи минути игре објављивали псовкама, свањом, гурањем и заглупљеном дреком, која није престајала ни после утакмице. Изливи јужњачког темперамента овога пута били су исцупили „темпераментни“.

ДА СИЛВА

НА атлетским такмичењима од великих имена поред наше Милакова и Јапаница Тајме, Немца Хаса, био је и олимпијски победник у трескоку црнац Да Силва. То је пријатан добродушан и скроман момак, увек весео и спреман да кроз осмех покаже своје дивно беле зубе, или да вам оговори на ма какво питање које се тиче атлетике.

Скакао је у предтакмичењима преко петнаест и по метара, па како је скакалиште било припремљено за европске појмове, другим еком је увек био у песку. Престао је да скаче и замолно организаторе да за финале обезбеде скакалиште које му одговара. Све новине писале су о овоме и критиковале организаторе, а сутрадан је Да Силва имао прописно скакалиште и са 15,92 освојио златну медаљу.

На крају такмичења одржан је бал нација. Да Силва је био са нама у Фестфаленхале. Како нас је пријатно изненадио својим песмама. Има диван глас, па је на молбу такмичара отпевао неколико шлагера. Све време је играо и већи кажу да је његова девојка била најлепша на балу? Укуси су разни, а девојка је замста била лепа.

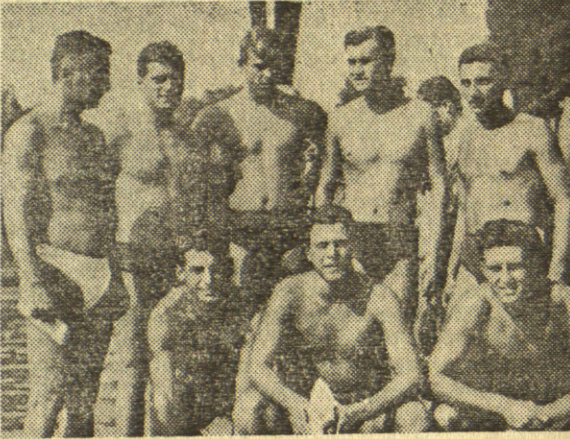
Доцније, срели смо га у Луксембергу где је скакао на њиховом митингу. Било је мало хладно и падала киша. Једва је успео да се загреје и скочи нешто преко петнаест метара. На том такмичењу било је само око двеста гледалаца. Очито незадовољан и не навикнут на овако слаб пријем, напустио је терен и отишао. Те вечери путовао је даље и веома топло се опростио од нас и зажелио нам даљне успехе.

Након завршених такмичења у Дортмунду је одржан конгрес међународне студентске спортске организације ФИСУ-а на коме је наша организација једногласно примљена за члана и изабрана у извршни комитет великом већином гласова. Ово је било очито признање успеха наших спортиста и доказ да је наша земља и организација још више подигла углед међу осталим народима.

Ж. ЖИВКОВИЋ

Прваци света: Фудбалска и ватерполо репрезентација

ли о нечему, јели банане, шутирали отпатке чистим асфалтом, прелазили улице без икаквог поштовања прописна, не хајући за Немце, што су се освртали за њима. Добар део људи није их ни примећивао. Рекосе нам да су они поодавно овде па се на њих навикло. Ту су били и сићушни Јапаници, што су личили један на другог као близанци, са косим сјајним очима и прином косом, увек једнако обучени, догерани и углађени, па Цри Ци Јамајке и Порторика стално топло обучени иако је августовско суње несносно пржило, са оазом белих зуба који као да нису били саставни део њиховог тела. Енгле-се смо видели тек на такмичењима, а чинило се да се понашају као њихови змајаци, што често кристали тенковима и борним колима друмовима Вестфалије. (Дортмунд је енглеска зона). И такмичари друге земља, свако на свој начин, изражавали су схватања живота својих средина, па се стварала шаролика слика, интересантна, пуна разних боја и нијанси, што их је ова Олимпијада за кратко време уједињила на теренима Дортмунда и хладној води његових база у „Народној парку“.

НА ТВОРИМ КРЕВЕТИМА

Немци су нас дочекали хладним и уздржаним гостољубљем домаћина коме гост добро плаћа и на коме ће да заради. Немско хтеди да доносимо суд о домаћини одмах; на први поглед. То смо учинили на крају такмичења уз све чивешице, од којих неке износимо и овде.

Били смо смештени у згради која је служила за школу. У једној соби спавало је по петнаест до два десет људи на тврдим креветима без јастука. Зграда се оправљала и радници су у њој радили од раног јутра уз лушаву. О одмору, спавању није било ни речи, и то у данима сталних и напорних такмичења. Храна је била слаба, а хлеб је за нас био највећи проблем, јер га није било. Једном речју живели смо тешко без основних услова, макар за одржање стечене кондиције. Тако је било са нама... Јапанци су становали у хотелу, јер су им Немци само за долазак на олимпијаду платили 200.000 марака (око 15.000.000 динара по званичном курсу) и обезбедили неколико фудбалских утакмица у Немачкој. Бразилијанци су добили конфорно уређене просторије. Енглези су имали специјално уређен догор ван града, немачке екипе биле су смештене у некој клиници итд. итд.

Организација такмичења је била одлично спроведена, а ако одбацимо фудбалске судије, који су очито навикали увек против нас, (сеа на финалној утакмици) било је све у реду.

Током десетак дана на свим теренима, у сали и на базенима одвијала су се такмичења. Увек је било печет интересантног из живо-

та такмичара. Али, није се стизало свугде, није могло да се види све.

„ДРЖАВНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА“

ИГРАЛИ смо прву утакмицу у симпатичном, малом граду Гастропу, недалеко од Дортмунда. Противник нам је била екипа Сара. Већ у првим секундама игре, грешком наше одбране примили смо гол. Код противника је настало одушевљење (судија није могао да настави утакмицу одмах) а публика је жестоко почела да навија за Сар. Наши су били мјирни, средили се и кренули у напад. За четири минута резултат је био 4:1 за нас. Сар није успевао по десет минута да дође до лопте, наши су их просто претазали и надиграли. Публика је сада била на нашој страни. Ту утакмицу добили смо са 9:1. И дотле се веровало да је Југославија један од фаворита олимпијаде, а после победе настале су праве муке за нас. У свим новинама, преко радио весту, па и у званичним круговима олимпијаде говорило се да је то наш први олимпијски тим, дакле, национална репрезентација. Наравно, да смо одмах демантовали, али током целог такмичења многи су нам прилазили и молили нас да им кажемо у поверењу који су играчи из државног тима.

БОЉЕ ОД ДРЖАВНИГ РЕКОРДА

ФУДБАЛЕРИ су победили у три сусрета (Сар 3:1, Немачка 2:1 и Шпанија 3:1, и играли једну нерешено Сар 2:2), а ватерполисти су толико били надмоћни над осталим екипама, да су све четири утакмице решили у своју корист, а на једној (против Луксембурга) и постигли резултат боље од државног рекорда.

Било је то другог дана ватерполо такмичења. Наши су играли са Луксембургом. У првим минутима игре, противник је покушавао да иде на лопту и никада није успевао да доплива до ње пре наших. Увек су препуштали лопту нашим и припремали се за одбрану. До полувремена било је око 18:3 за нас. На одмору се дискутовало о другом полувремену: да ли да им се даље дају голови или не? Одједанпут Језина је скочио од радости и предложио: „Мошци, да оборио државни рекорд“ (државна репрезентација Југославије тукла је Албанију 27:0 и поставила државни рекорд). Предлог је био прихваћен. Наши су просто јуришали на гол противника. Још неколико секунди до краја игре, резултат је 27:0. Лопта је код наших играча, сви плвају према голу. Нема времена за комбинације. Продор кроз средину, шут... и лопта је мирно плвала у мрежу. Судија је отворио крај утакмице. Успело им је. И опет, нашим мукама са новинарима није краја. Све новине пишу да је то државна репрезентација — будући олимпијски тим. Говорили смо им, уверавали их, износили аргументе, демантовали, ништа није помогло. Али, дошле

су и прве победе наших државних тимова у Нимегену (Холандија). Извинили су нам се и честитали.

Осам медаља атлетичара

СВЕТСКО атлетско студентско првенство у Дортмунду није било такмичење таквог квалитета као такмичење за првенство Европе или Олимпијаде. Али ипак атмосфера на овом такмичењу била је веома слична оној са великих такмичења. Била је то у ствари „мала Олимпијада“. Тре бало је имати јаке живце да би се постигао успех. Није било ни мало лако пробити се кроз многобројна предтакмичења у финалне трке. Овако напету атмосферу наши атлетичари су успешно савладали. Освојили су 2 златне, 4 сребрне и 2 бронзане медаље. Постигнут је успех какав нисмо очекивали.

Милаков је био најбољи

НА интернационалном првенству Енглеске у Лондону први пут у овој години срели су се енглески рекордер у скоку с мотком Елиот и наш Милаков. На том такмичењу Милаков је прескочио исту висину као и Елиот, али је

шта да учини против бољег од себе. Прескочио је висину од 420 али то није било довољно за победу над расположеним Милаковом. Публика је цело време такмичења навијала за Милакова. Он је био њихов љубимац. На целој турнеји по Западној Немачкој ни једанпут није био побеђен. Није Милаков одушевио нас и публику тиме што је само освојио златну медаљу у скоку с мотком. Обрадовао нас је још једним новим југословенским рекордом који се сада налази на завидној висини од 431.

Победа коју нико није очекивао

СЕДЕО сам на трибинама пред почетак такмичења са Милком Бабовић. Била је узмиреана и бледа у лицу. Очигледно је било да се ова напета атмосфера одразила на нашој рекордерки. Тога дана трчала је 100 м. Била су то прва предтакмичења у овој дисциплини. Нисмо могли да препознамо Милку на стази.

нисмо очекивали много више од ње. Тако смо ми мислили који смо посматрали ову велику трку са трибина. Али Милка није била истог мишљења. Она је била решена да се бори.

Кад је одјекнуо стартни пуцањ видели смо Милку Бабовић како је са старта кренула као вихор. На првим препонама била је већ испред осталих учесника у овој трци. Стекла је предност коју је успела да очува до циља. Прва је прекинула циљну траку и освојила је још једну златну медаљу са новим југословенским рекордом од 11,7. Била је веома срећна и радовала се овом великом успеху, а приметили смо и сузе у њеним очима кад смо јој прилазили да честитамо, на великој победи, која је сигурно највећа у њеној атлетској каријери до сада.

Јованчић је погрешно

ЧИМ смо стигли у Дортмунд Јованчић се одлучио да трчи само 100 метара. Остали учесници у трци на 200 метара били су веома јаки и наш рекордер се одлучио да покуша срећу само на 100 метара. У овој дисциплини постигао је ове године велики успех. На европској ранг листи са 10,5 налази се међу најбољима. Очекивали смо да Јованчић у Дортмунду буде победник у овој дисциплини. Он би то и успео да није био непослушан. Пред сам почетак предтакмичења на 200 метара Јованчић је наједанпут донео одлуку да учествује и у овој трци. Сазнао је да Санђермо (Италија) не трчи, а по мишљењу Јованчића он је био један од кандидата за прво место. Учинио му се да ће на лак начин да дође до златне медаље на 200 метара. Сви смо покушавали да га наговоримо да одустане од ове не много разумне одлуке. Није нас послушао и упустио се у велике напоре. Трчао је четири трке на 200 метара и није успео да освоји златну медаљу. Стигао је други иза Белгијанца Веркриза. После ове трке био је преморен и утучен. Тек тада је увидео своју грешку. Али било је касно. Трчао је и 100 метара. Била је то његова најомиљенија дисциплина, а није успео да постигне успех какав је он желео, и за који је био способан. Тешком муком освојио је сребрну медаљу, а био

Милка Бабовић непосредно после освајања првог места

је један од најомиљенијих кандидата за златну.

Само великом атлетичару као што је Песи Овенс успело је на олимпијским играма у Берлину да победи на 100 и 200 метара. Ретко се памте такви подвизи. Обично су на 100 и 200 м увек на великим такмичењима победивали атлетичари само у једној дисциплини. После Дортмунда Јованчић је ваљда скватира да је он један од „обичних смртника“ спринтера, који може да постигне само онакве успехе за које је способан по својим реалним вредностима. Лепо је то бити амбициозан, али некад се успех постиже паметном тактиком и правилном расподелом снаге. Да је Јованчић у Дортмунду трчао само 100 метара како је првобитно био одлучио он и његов тренер, освојио би једну драгоцену златну медаљу уместо две сребрне.

Остале медаље

ПРВИ дан такмичења најмлађи члан наше атлетске екипе Смиљка Калушевић успела је да у бацању копља освоји сребрну медаљу и постигне нов југословенски рекорд у овој дисциплини са 42,46. У бацању диска Дарко Крњић је освојио сребрну медаљу са 46,63.

Мутоша у трци на 1500 метара и Илић на 5000 м су освојили и две бронзане медаље.

В. ИЛИЋ